

HAVA ARACI VE İLGİLİ ÜRÜN, PARÇA VE CİHAZIN UÇUŞA ELVERİŞLİLİK VE ÇEVRESEL SERTİFİKASYON TALİMATI (SHT- 21)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Talimatın amacı, 30/12/2015 tarih ve 29578 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyon Yönetmeliği (SHY-21)’nin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Talimat, Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyon Yönetmeliği’ne (SHY-21) uygun şekilde her türlü sivil hava aracı ve/veya ürün, parça ve teçhizatın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonunu, tasarım ve üretim kuruluşlarını, bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve ilgili personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Talimat, 14/10/1983 tarih ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu’na, 10/11/2005 tarih ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’a ve Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyon Yönetmeliği (SHY-21)’nin 5’inci Maddesine dayanılarak, EASA Part-21’in 2016/5 ve AMC and GM to Part-21 (ED Decision 2016/003/R) sayılı revizyonuna paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatta geçen;

- AMC: EASA tarafından yayınlanan ve sağlanması zorunlu olan gerekliliklerin kabul edilebilir uygulama usul ve esaslarını,
- AMOC: Alternatif kabul edilebilir yöntemleri,
- APU: Yardımcı Güç Ünitesi’ni,
- CS: Sertifikasyon Şartnamesi’ni,
- Çevresel sertifikasyon: Ürün, parça veya teçhizatın, Şikago Konvansiyonunun çevresel şartlar (gürültü, emisyon vb.) konulu Ek-16 hükümlerinin geçerli gereksinimlerine uyumunu onaylama şeklini,
- EASA: Avrupa Havacılık Emniyet Ajansı’nı,
- (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) EASA Part-21: Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan (EU) 2016/5 sayılı mevzuatı,
- (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) EASA Part-145: Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan (EU) 1321/2014 sayılı mevzuatın Ek-2’sini,

ğ) (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) EASA Part-M: Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan (EU) 1321/2014 sayılı mevzuatın Ek-1'ini,

h) ELA1 sınıf hava aracı (Avrupa hafif hava aracı):

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 1,200 kg. veya altında olan, karmaşık motorlu hava aracı olarak sınıflandırılmayan hava aracını,

2) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 1,200 kg. veya altında olan planör (glider) veya motorlu planörü (glider),

3) Azami tasarım kaldırma gazı veya sıcak hava hacmi, sıcak hava balonları için 3,400 m³'ün, gaz balonları için 1,050 m³'ün, bağlı gaz balonları için 300 m³'ün üzerinde olmayan balonu,

4) Azami dört kişi alacak şekilde tasarlanmış, azami tasarım kaldırma gazı veya sıcak hava hacmi, sıcak hava zeplinleri için 3400 m³'ün ve gaz zeplinleri için 1,000 m³'ün üzerinde olmayan zeplini,

ı) (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) ELA2 sınıf hava aracı:

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 2,000 kg. veya altında olan, karmaşık motorlu hava aracı olarak sınıflandırılmayan hava aracını,

2) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 2,000 kg. veya altında olan planör (glider) veya motorlu planörü (glider),

3) Balonu,

4) Sıcak hava ile çalışan hava gemisini,

5) Aşağıdaki özelliklerin hepsine sahip gaz ile çalışan hava gemisini,

- %3 maksimum statik ağırlık,
- yöneysel olmayan (rotasız) itki (ters itki hariç),
- alışlagelmiş ve basit yapı, basit kontrol ve balon sistemi,
- güç ile desteklenmeyen kontrol,

i) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,

j) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,

k) GM: EASA tarafından Part-21 konusunda yayımlanan kurallar için rehber dokümanı,

l) Gürültü sertifikası: Ürün, parça veya teçhizatın, 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Sözleşmesinin çevresel şartlar (gürültü, emisyon vb.) konulu Ek-16 hükümlerinin geçerli gereksinimlerine uyumunu teyit eden belgeyi,

m) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,

n) Hava gemisi: Havadan daha hafif ve kumanda edilebilen motorlu hava aracı veya zeplini,

o) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nı,

ö) İHA sistemi: En az bir İHA, komuta, kontrol ve işletilmesi için gerek duyulan yer sistemleri ve hava-yer haberleşmesini sağlayan tümleşik sistemleri ile otomatik kalkış ve iniş sisteminden oluşan bütünü,

p) İnsansız hava aracı (İHA): Spor veya eğlence amacıyla kullanılan model uçaklar hariç, içinde insan olmadan motor gücü ile uçuş yapabilen ve bir kontrol bağlantısı ile İHA pilotu tarafından kontrol edilen veya otonom operasyonu İHA pilotu tarafından planlanarak takip edilen hava aracını,

r) Karmaşık motorlu hava aracı:

1) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM) 5,700 kg. ve üzerinde olan veya azami yolcu koltuk kapasitesi on dokuzdan fazla olan veya iki pilot veya üzeri pilotla uçuş için sertifikalandırılmış olan veya turbo jet motor veya motorlara sahip olan veya birden fazla turboprop motora sahip uçakları veya,

2) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM) 3,175 kg. ve üzerinde olan veya azami yolcu koltuk kapasitesi dokuzdan fazla olan veya iki pilot veya üzeri pilotla uçuş için sertifikalandırılmış olan helikopterleri veya,

3) Tilt rotor hava araçlarını,

s) Kuruluş (Organizasyon): Bir gerçek kişi, tüzel kişi veya tüzel kişiliğin bir parçasını,

ş) LSA: Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan hafif spor uçağı;

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 600 kg'ın üzerinde olmayan,

2) İniş konfigürasyonundaki (VS0) azami havada tutunabilme hızı, hava aracının belgelendirilmiş azami kalkış kütlesinde ve en kritik kütle merkezinde Kalibre Edilmiş Hava Hızı (CAS) cinsinden 45 knot'ın üzerinde olmayan,

3) Pilot dâhil olmak üzere, en fazla iki kişilik azami koltuk kapasitesine sahip,

4) Pervaneli, türbin olmayan tek motorlu,

5) Basınçlandırılmamış kabine sahip hava aracı,

t) Mutabakat mektubu: Her bir ürün, parça veya teçhizatın uygulanabilir tasarım verilerine uygunluğunu ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu gösteren, ÜOO olmayan kuruluş ile Genel Müdürlük arasında mutabık kalındığını belirten mektubu,

u) Onaylayıcı personel: Üretim sonrasında hava aracı veya komponentin üretim çıkışından ve servise verilmesinden sorumlu olan personeli,

ü) Otorite: ICAO üyesi ülkelerin sivil havacılık organizasyonlarından sorumlu kurumu,

v) Özel uçuş izni belgesi: Uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan hava aracının uçuşu için düzenlenen belgeyi,

y) Parça ve teçhizat: Haberleşme donanımları dâhil bir hava aracını uçuşta kontrol etmekte kullanılan veya kullanılması amaçlanan her türlü alet, gösterge, ekipman, mekanizma, parça, donanım veya yazılımı ile gövde, motor veya pervanenin bir parçası olan veya hava aracını yerde manevra yaptırmakta kullanılan ekipmanları,

z) **(Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)** Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği (SHY-21) kapsamında sertifika veya onay sahibi: Tip sertifikası, tahditli tip sertifikası, ilave tip sertifikası, TTSU yetkilendirmesi, büyük tamir tasarım onayı veya bu Talimat kapsamında yayımlanmış ilgili herhangi bir onay sahibi,

aa) SHY-M: 20/12/2012 tarihli Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği'ni,

bb) SHY-145: 07/06/2013 tarihli Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği'ni,

cc) SHY-21: 30/12/2015 tarihli Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği'ni,

çç) Sertifikasyon: Ürün, parça veya teçhizatın, organizasyonların veya personelin SHY-21 Yönetmeliği veya ilgili talimatların hükümleri dâhil geçerli gereksinimlerine uyumunun onaylanma şeklini,

dd) Sertifikasyon programı: Tasarımı ya da üretilmesi planlanan hava aracı/komponent için belirlenmiş sertifikasyon şartnamelerine uyum yöntemi, sertifikasyon temeli, eşdeğer emniyet seviyesinin sağlanması, proje geçmişi ve kullanılacak kaynakları, belirlenmiş yol/yöntemi, altyüklenici bilgileri, sertifikasyon takvimi, üretimin planlanması ve kontrolü, ekipman kontrolü gibi konuları içeren ve Genel Müdürlüğe sunulması gereken dokümanı,

ee) Sertifikasyon şartnameleri: Hava aracı ve/veya komponentin tasarım, malzeme, imal ekipmanı ve bakımı konusunda uyulması gereken asgari standartların tümünü,

ff) Sürekli uçuşa elverişlilik talimatı (ICA): Hava aracı ve/veya komponentin uçuşa elverişliliğinin sürekliliğinin sağlanması amacıyla tasarım sahibi tarafından belirlenmiş özel bakım talimatlarını,

gg) Şikago sözleşmesi: ICAO tarafından 7 Aralık 1944 tarihinde yayımlanan ve Türkiye'nin 5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanun ile taraf olduğu anlaşmayı,

ğğ) **(Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)** İlave tip sertifikası: Ürün tip sertifikasından farklı olarak, tip sertifikası sahibi dışındaki kuruluş tarafından, ürün üzerinde yapılan modifikasyonların onayı için ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

hh) Tip sertifikası: Hava aracı, motor veya pervane için tasarım kriterlerine ve uçuşa elverişlilik kurallarına uygunluğu belirleyen, tip tasarımını, teknik özellikleri ile işletme limitlerini içeren ve üretimi gerçekleştiren ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

ıı) Türk hava sahası: Türkiye Cumhuriyetinin egemenliği altındaki ülke ile Türk karasuları üzerindeki sahayı,

ii) Tasarım performans beyanı (TPB): Üretilen TTSU elemanının tasarımı ile performansı arasındaki ilişkiyi gösteren ve üreticisi tarafından verilen beyanı,

jj) TOO: Tasarım Organizasyon Onayı'nı,

kk) TPO: Türkiye Parça Onayı'nı,

ll) TTSU: Türkiye Teknik Standart Usulleri'ni,

mm) TTSU elemanı: Türkiye Teknik Standart Usulleri kapsamındaki parça ve cihazı,

nn) Uygunluk beyanı (Statement of Conformity): Ürün, parça veya teçhizatın onaylı tasarımına ve emniyetli kullanıma uygun olduğunu gösteren belgeyi,

oo) Uçuşa elverişlilik direktifi: Hava aracı, motor, aviyonik veya diğer sistemlerle ilgili emniyetsiz bir durumun olduğunu ve mutlaka düzeltilmesi gerektiğini tip sertifikasına haiz hava araçlarının sahiplerine ve/veya işletmecilerine bildiren özel talimatı,

öö) Uçuşa elverişlilik kodları: Hava aracı ve/veya komponentin sağlanması gereken temel uçuşa elverişlilik gerekliliklerini,

pp) Uçuşa elverişlilik sertifikası: Hava aracının uçuşta emniyetsizliğe neden olabilecek bir özelliği bulunmadığını, onaylı tip tasarımına uygun olduğunu ve bakım, tamir ve değişikliklerin sicil kaydı yapılan ülke kurallarına uygun olduğunu teyit eden belgeyi,

rr) Uçuşa elverişlilik sınırlamaları (Airworthiness Limitations): Hava aracı ya da komponentin üreticisi tarafından konulmuş, komponentin hava aracından belirli bir zaman içerisinde sökülmesini belirleyen kısıtlamaları,

ss) Uçuşa elverişlilik çıkış dokümanı (Airworthiness Release Document): Onaylı üretim kuruluşu tarafından hava aracı, motor, pervane veya bunlara ait parçaların uçuşa elverişli olduğuna dair verilen belgeyi,

şş) Ürün: Hava aracı, motor veya pervaneyi,

tt) ÜOO: Üretim Organizasyon Onayı'nı,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

uu) Yenileştirme (Overhaul): Hava aracının ve hava aracı parçasının işlevsel ömrünü arttırmak için onaylanmış standartlara uygun olarak tetkik edilmesini ve parça değiştirilmesi ile restorasyonunu,
ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Kanun, 5431 sayılı Kanun ve ülkemizin üyesi bulunduğu ICAO ve EASA tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hususlar ve Uygulama Esasları

Uygulama esasları

MADDE 5 - (1) Bu Talimatta yer alan hükümlerle ilgili Ek-1'de yer alan tablolarda bulunan kuralların uygulanması zorunludur. Ayrıca, EASA tarafından yayımlanan Part-21 AMC ve GM'de yer alan hususlar uygun olarak kabul edilir. Part-21 AMC ve GM'de yer almayan diğer yöntemler Genel Müdürlük onayına tabidir.

Genel hükümler

MADDE 6 - (1) SHY-21 yönetmeliğine uygun olarak yayımlanan sertifika için başvuru şartları, sertifika sahibinin hak ve yükümlülükleri, her türlü olay, arıza ve hataların incelenmesi ve Genel Müdürlüğe rapor edilmesi, Uçuşa Elverişlilik Direktiflerinin yayımlanması ve tasarım-üretim arasındaki koordinasyonu düzenleyen genel hükümler Ek-1 Tablo-1'de yer almaktadır.

Tip sertifikaları ve tahditli tip sertifikaları

MADDE 7 - (1) Tip Sertifikaları ve Tahditli Tip Sertifikalarının yayımlanması, kabiliyet gösterimi, tip sertifikasyon temeli, tip tasarımı, testler, el kitapları ve onay ile ilgili konular Ek-1 Tablo-2'de yer almaktadır.

Tip sertifikaları ve tahditli tip sertifikalarına yapılacak değişiklikler

MADDE 8 - (1) Tip Sertifikaları ve Tahditli Tip Sertifikalarına yapılacak değişiklikler, değişikliklerin sınıflandırılması, sürekli uçuşa elverişlilik talimatları ve onay ile ilgili konular Ek-1 Tablo-3'de yer almaktadır.

Tamamlayıcı tip sertifikaları

MADDE 9 - (1) (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) İlave Tip Sertifikalarının yayımlanması, uyum ve kabiliyet gösterimi, el kitapları ve onay ile ilgili konular Ek-1 Tablo-4'de yer almaktadır.

Üretim organizasyon onayı olmadan üretim

MADDE 10 - (1) Üretim organizasyonu olmadan üretim yapılması, mutabakat mektubunun şartları, testler ve üretim yapan kuruluşların görev ve sorumlulukları ile ilgili konular Ek-1 Tablo-5’de yer almaktadır.

Üretim organizasyon onayı

MADDE 11 - (1) Üretim Organizasyon Onayı’nın yayımlanması, kuruluş yapısı, kalite sistemi, el kitabı, imtiyazlar ve onay gereksinimleri ile ilgili konular Ek-1 Tablo-6’da yer almaktadır.

Uçuşa elverişlilik ve tahditli uçuşa elverişlilik sertifikaları

MADDE 12 - (1) Uçuşa Elverişlilik ve Tahditli Uçuşa Elverişlilik Sertifikalarının yayımlanması ile ilgili konular Ek-1 Tablo-7’de yer almaktadır.

Gürültü sertifikaları

MADDE 13 - (1) Gürültü Sertifikalarının yayımlanması ile ilgili konular Ek-1 Tablo-8’de yer almaktadır.

Tasarım organizasyon onayı

MADDE 14 - (1) Tasarım Organizasyon Onayı’nın yayımlanması, kuruluş yapısı, tasarım güvence sistemi, el kitabı, imtiyazlar ve onay gereksinimleri ile ilgili konular Ek-1 Tablo-9’da yer almaktadır.

Parça ve teçhizat

MADDE 15 - (1) Parça ve Teçhizatın onayı ve montaj işlemi için servise verilmesi ile ilgili konular Ek-1 Tablo-10’da yer almaktadır.

Tamirler

MADDE 16 - (1) Tamir tasarımı, tamirlerin sınıflandırılması, tamir parçalarının üretilmesi, tamirin uygulanması ile ilgili konular Ek-1 Tablo-11’de yer almaktadır.

TTSU

MADDE 17 - (1) TTSU yetkilendirmesinin yayımlanması, tasarım-performans beyanı, tasarım değişiklikleri, TTSU yetkilendirmesi sahibinin yükümlülükleri ve imtiyazları ile ilgili konular Ek-1 Tablo-12’de yer almaktadır.

Özel uçuş izni

MADDE 18 - (1) Özel Uçuş İzni Belgesinin yayımlanması, Uçuş Koşulları onayı, Özel Uçuş İzni Belge Sahibinin yükümlülükleri ile ilgili konular Ek-1 Tablo-13’de yer almaktadır.

Ürün, parça ve teçhizatın tanımlanması

MADDE 19 - (1) Ürün, parça ve teçhizatın tanımlanması, verilerin saklanması, TTSU elemanı ve kritik parçaların tanımlanması ile ilgili konular Ek-1 Tablo-14’de yer almaktadır.

Sertifika ve formlar

MADDE 20 - (1) Bu Talimat kapsamında kullanılacak formlar, verilecek onay belgeleri ve sertifikalar Ek-2’de yer almaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yurtdışındaki kuruluşların yetkilendirilmesi

MADDE 21 - (1) Yurt dışında bulunan kuruluşların bu Talimat kapsamındaki onay talepleri, Genel Müdürlük tarafından değerlendirmeye alınır. Gerekli görülmesi halinde yerinde denetim ve inceleme yapılarak, bu Talimatla istenen gerekliliklerin uygunluğundan emin olunur. Genel Müdürlük bu başvuruyu kabul etmeden önce kuruluşun onay belgesine olan ihtiyacının doğruluğunu inceleme hakkını saklı tutar. Bahse konu kuruluşların yetkilendirilmesi konusundaki esaslar Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 22 - (1) Bu talimatın yürürlüğe girmesi ile birlikte aşağıda belirtilen mevzuat yürürlükten kalkar.

- 16/8/2011 tarihli Onaylı Üretim Kuruluşları Talimatı (SHT-21Ü),
- 12/8/2011 tarihli Onaylı Tasarım Kuruluşları Talimatı (SHT-21T),
- 29/03/2013 tarihli Özel Uçuş İzni Belgesi Verilme Talimatı (SHT-ÖÜİB),
- 26/07/1996 tarihli Büyük Tadilat, Büyük Onarım ve Koruyucu Bakımlar Talimatı (SHT-43.1),
- 07/07/1995 tarihli Tip Sertifikası Verilme Kuralları Talimatı (SHT-21.6).

İdari yaptırımlar

MADDE 23 - (1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan kuruşa ve ilgili personele 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesine göre işlem yapılır.

(2) Ayrıca, SHY-21 yönetmeliği kapsamında sertifika veya onay sahibi kuruluşlara aşağıdaki belirtilen durumlarda idari yaptırımlar uygulanır.

a) Yapılan denetimde bu Talimata aykırı olan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi olarak etkileyen ve Seviye 1 bulgu olarak değerlendirilebilecek önemli bir yetersizlik veya kusur tespit edilmesi ve tespit tarihinden itibaren on gün içerisinde kuruluşun ilgili düzeltici faaliyeti gerçekleştirememesi halinde kuruluş yetkisi ile yönetici personel onayı, tespit edilen eksiklik giderilinceye kadar askıya alınır.

b) Yapılan denetimde uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen, ancak bu Talimatta belirtilen koşulların tamamının veya bir kısmının kaybedildiğinin tespit edilmesi ve Seviye 2 bulgu olarak değerlendirilmesi halinde kuruluşu en fazla üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Verilen süre içerisinde eksiklikleri tamamlamayan kuruluşun söz konusu eksikliklere ilişkin faaliyeti bu eksiklik giderilinceye kadar durdurulur.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Kuruluş yetkisinin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda yetki belgesi, sorumlu yönetici personel onay formları ve Kuruluş onay sayfasının asıllarını Genel Müdürlüğe iade etmeyen kuruluşun sorumlu müdürü en az iki yıl süreyle başka ilgili bir kuruluşta yönetici personel olarak görev yapamaz.

(4) Bu Talimat gerekliliklerine aykırı faaliyet yaptığı tespit edilen yönetici personelin yeterliliği Genel Müdürlük tarafından değerlendirilir.

Yürürlük

MADDE 24 - (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 - (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EK-1

Tablo-1	
BÖLÜM A TEKNİK GEREKSİNİMLER ALTBÖLÜM A GENEL HÜKÜMLER	
21.A.1	Kapsam (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Talimat, SHY-21 Yönetmeliğine uygun olarak yayımlanmış veya yayımlanacak olan herhangi bir sertifika için başvuru ve sertifika sahibinin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen genel hükümleri ortaya koyar.
21.A.2	Sertifika Başvuru Sahibi veya Sertifika Sahibi Dışında Bir Kişi Tarafından Yükümlülüklerin Üstlenilmesi Ürün, parça veya teçhizatlar için bu talimat altında yerine getirilmesi gereken faaliyetler ve yükümlülükler, sertifika başvuru sahibi veya sertifika sahibi adına, herhangi gerçek veya tüzel bir kişi tarafından gerçekleştirilebilir. Bu durumda, sertifika başvuru veya sertifika sahibinin, ilgili gerçek veya tüzel kişi ile söz konusu yükümlülüklerin tam olarak devredildiğini güvence altına alacak bir anlaşma yaptığını belgelemesi zorunludur.
21.A.3A	Hatalar, Arızalar ve Kusurlar (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Verilerin Toplanması, İncelenmesi ve Analizi için Sistem. SHY-21 Yönetmeliği kapsamında sertifika veya onay sahibi; SHY-21 Yönetmeliği kapsamında sertifikası yayımlanmış ürün, parça veya teçhizata yönelik sürekli uçuşa elverişliliğinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olan veya olması muhtemel her türlü olay, arıza, kusur ve hatalar ile ilgili bilgi ve raporların toplanması, incelenmesi ve analizi için bir sistem kurmalıdır. Kurulan sisteme yönelik bilgilendirme; ürün, parça veya teçhizatın bilinen tüm kullanıcılarına ve istenmesi halinde, ilgili diğer Yönetmelikler kapsamında yetkilendirilen herhangi bir kuruluşa yapılmalıdır. (b) Genel Müdürlüğe Raporlama. 1. SHY-21 Yönetmeliği kapsamında sertifikası yayımlanmış ürün, parça veya teçhizata yönelik emniyetsiz bir durumla sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hata, arıza, kusur veya diğer olayları Genel Müdürlüğe raporlamalıdır. 2. Bu raporlar, muhtemel emniyetsiz durumun belirlenmesini müteakip, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde, Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimat (SHT-OLAY)'a uygun olarak 72 saatten geç olmamak kaydıyla en kısa sürede Genel Müdürlüğe gönderilmelidir. (c) Raporlanmış Olayların İncelenmesi. 1. (b) Bendi veya 21.A.129(f)(2) veya 21.A.165(f)(2) maddeleri çerçevesinde raporlanmış bir olay, tasarım veya üretim hatası ile ilgili ise SHY-21 Yönetmeliği kapsamında sertifika veya onay sahibi veya gerektiğinde üretici, kusurun nedenini incelemelidir. İnceleme sonuçları ve ilgili kusuru gidermek için alınan veya önerilen tedbirler Genel Müdürlüğe raporlanmalıdır.

	<p>2. Genel Müdürlük; tespit edilen kusuru gidermek için düzeltici bir işlemin yapılmasını gerekli görürse, SHY-21 Yönetmeliği kapsamında sertifika veya onay sahibi veya gerektiğinde üretici, ilgili verileri Genel Müdürlüğe sağlamalıdır.</p>
21.A.3B	<p>Uçuşa Elverişlilik Direktifleri</p> <p>(a) Uçuşa elverişlilik direktifi, kabul edilebilir bir emniyet seviyesini yeniden tesis etmek için hava aracı üzerinde gerçekleştirilecek işleri zorunlu kılan, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan veya kabul edilen bir dokümanı ifade eder.</p> <p>(b) Genel Müdürlük aşağıda belirtilen durumlarda uçuşa elverişlilik direktifi yayımlar:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlük tarafından, hava aracındaki veya bu hava aracına takılan motor, pervane, parça veya teçhizatlarıdaki bir kusurdan kaynaklanan, hava aracı üzerinde emniyetsiz bir durum tespit edildiğinde ve2. Bu durumun, başka bir hava aracında var olması veya ortaya çıkması söz konusu olduğunda. <p>(c) Genel Müdürlüğün, (b) Bendinde belirtildiği şekilde bir emniyetsiz durumu düzeltmek veya bir muayenenin gerçekleştirilmesini talep etmek için uçuşa elverişlilik direktifi yayımlanması gerektiğinde, SHY-21 yönetmeliği kapsamında sertifika veya onay sahibi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uygun düzeltici işlemi veya gerekli muayeneleri, ya da her ikisini birden önermeli ve bu önerilerin detaylarını Genel Müdürlük onayına sunmalıdır.2. Alt Bent (1)'de belirtilen önerilerin Genel Müdürlük tarafından onaylanmasını müteakip, bilinen tüm kullanıcılara, ürün, parça veya teçhizat sahiplerine veya istenmesi halinde, uçuşa elverişlilik direktifine uymak durumunda olan herhangi bir kişiye, uygun açıklayıcı verileri ve tamamlayıcı talimatları sağlamalıdır. <p>(d) Bir uçuşa elverişlilik direktifi en az aşağıdaki bilgileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Emniyetsiz durumun tanımı;2. Etkilenen hava aracının tanımı;3. Gerekli görülen önlem(ler);4. Gerekli önlem (ler) için uyum zamanı,5. Yürürlüğe giriş tarihi.
21.A.4	<p>Tasarım ve Üretim Arasında Koordinasyon (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>Her bir tip sertifikası, tahditli tip sertifikası, ilave tip sertifikası, TTSU yetkilendirmesi, tip sertifikası değişikliğine dair onay veya tamir tasarımı onay sahibi, üretim organizasyonu ile aşağıda belirtilenleri güvence altına almak üzere gerekli işbirliğini yapmalıdır:</p> <p>(a) 21.A.122, 21.A.130(b)(3) ve (4), 21.A.133, 21.A.165(c)(2) ve (3) maddelerinin gerektirdiği tasarım ve üretim arasındaki yeterli seviyede koordinasyonu,</p> <p>(b) Ürün, parça veya teçhizatın sürekli uçuşa elverişliliğinin sağlanması için yeterli desteğin verilmesi.</p>

Tablo-2

ALTBÖLÜM B	
TİP SERTİFİKALARI VE TAHDİTLİ TİP SERTİFİKALARI	
21.A.11	Kapsam Bu Altbölüm, ürünler için tip sertifikalarının ve hava aracı için tahditli tip sertifikalarının yayımlanması ile ilgili prosedürü ve başvuru sahibi ile sertifika sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini tanımlar.
21.A.13	Başvuru için Uygunluk 21.A.14 maddesine göre kabiliyetlerini göstermiş veya gösterme aşamasında olan, herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu Altbölümde konulmuş şartlar altında, tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası için başvuru sahibi olarak uygun kabul edilir.
21.A.14	Kabiliyet Gösterimi (a) Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası için başvuran herhangi bir organizasyon, kabiliyetini Altbölüm J'ye uygun olarak Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış bir tasarım organizasyon onayına sahip olmak suretiyle göstermelidir. (b) (a) Bendine istisnai bir durum olarak, aşağıdaki ürünler kapsamında başvuru sahibi, bu kabiliyetin alternatif gösterimi amacıyla bu Talimata uyum için gerekli özel tasarım uygulamaları, kaynakları ve faaliyet sırasını tanımlayan prosedürlerin kullanımı için Genel Müdürlük mutabakatı arayabilir. 1. ELA2 sınıf hava aracı; 2. ELA2 sınıf hava aracına takılan motor veya pervane; 3. Piston motor 4. Sabit veya değişken hatveli pervane (c) (a) Bendine istisnai bir durum olarak, aşağıdaki ürünler kapsamında başvuru sahibi, 21.A.20(b) bendinde istenen sertifikasyon programını Genel Müdürlüğe sağlayarak kabiliyet gösterimi yapabilir. 1. ELA1 sınıf hava aracı; 2. ELA1 sınıf hava aracına takılan motor veya pervane;
21.A.15	Başvuru (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası için başvuru Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. (b) Hava aracı tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası için başvuru, söz konusu hava aracına ait üç yönden görünümlü teknik resimleri, önerilen kullanım karakteristiklerini ve sınırlamalarını da içeren başlangıç temel verileri ile birlikte yapılmalıdır. (c) Bir motor veya pervane tip sertifikası için başvuru, motorun veya pervanenin genel yerleşim çizimi, tasarım özelliklerinin açıklaması, kullanım karakteristikleri ve önerilen kullanım sınırlamaları ile birlikte yapılmalıdır. (d) Bir hava aracının tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası başvurusu aşağıdakilerden uygulanabilir olanları içermeli veya ilk başvurudan sonra operasyonel uygunluk verileri onayı başvurusuna bunlar eklenmelidir:

	<ol style="list-style-type: none">1. Tip sınıflandırma belirlenmesini içerecek şekilde pilot tip sınıflandırma eğitiminin minimum içeriği;2. Pilot tip sınıflandırma eğitimi ile ilgili simülatörlerin kalifikasyon amacını destekleyen kaynak verinin veya geçici kalifikasyonlarını destekleyen geçici verinin hava aracı doğrulaması kapsamının tanımı;3. Tip sınıflandırma belirlenmesini içerecek şekilde bakım onaylayıcı personel tip sınıflandırma eğitiminin minimum içeriği;4. Kabin ekibi için tip spesifik veri ve kabin ekibi için tip veya varyantının belirlenmesi;5. Temel asgari teçhizat listesi; ve6. Tip ile ilgili diğer operasyonel uygunluk öğeleri.
21.A.16A	<p>Uçuşa Elverişlilik Kodları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Genel Müdürlük, 5431 sayılı Kanunun 8'inci Maddesi kapsamında; ürün, parça ve teçhizatın 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla uygun bulunan Şikago Sözleşmesinin 8 numaralı Ek'ine uyumunu göstermek için standart yöntemler olarak sertifikasyon şartnamelerini, operasyonel uygunluk verisi için sertifikasyon şartnamelerini de içerecek şekilde yayımlar veya EASA tarafından yayımlanmış aşağıda belirtilen Sertifikasyon Şartnamelerini operasyonel uygunluk verisi şartnamelerini de içerecek şekilde kullanabilir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. CS-22: Planör ve Motorlu Planörler2. CS-23: Normal, Akrobasi, Genel Maksat, Komuter Uçaklar3. CS-25: Büyük Uçaklar4. CS-26: Operasyonlar için İlave Uçuşa Elverişlilik Gereksinimleri5. CS-27: Döner Kanatlı Küçük Hava Araçları6. CS-29: Döner Kanatlı Büyük Hava Araçları7. CS-31GB: Gaz Balonları8. CS-31HB: Sıcak Hava Balonları9. CS-31TGB: Bağlı Gaz Balonları10. CS-34: Motor Emisyonu ve Yakıt Boşaltma11. CS-36: Hava Aracı Gürültü12. CS-APU: Yardımcı Güç Üniteleri13. CS-AWO: Her Türü Hava Şartları Operasyonu14. CS-CCD: Kabin Ekibi Verisi15. CS-Definitions: Tanımlar16. CS-E: Motorlar17. CS-ETSO: Avrupa Teknik Standart Usul Yetkilendirmesi18. CS-FCD: Uçuş Ekibi Verisi19. CS-GEN-MMEL: Genel Temel Asgari Teçhizat Listesi20. CS-LSA: Hafif Sportif Uçaklar21. CS-MMEL: Temel Asgari Teçhizat Listesi22. CS-P: Pervaneler23. CS-SIMD: Simulatör Verisi24. CS-STAN: Standart Değişiklikler ve Standart Tamirler25. CS-VLA: Çok Hafif Uçaklar26. CS-VLR: Çok Hafif Döner Kanatlı Hava Araçları

21.A.16B	Özel Koşullar (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) İlgili sertifikasyon şartnamesi, ürün için aşağıda verilen nedenlerle tam veya uygun emniyet standartlarını ihtiva etmiyorsa, söz konusu ürün için özel koşul olarak adlandırılan özel detaylı teknik gereksinimler Genel Müdürlük tarafından tanımlanır: 1. Ürün uygulanabilir sertifikasyon şartnamesinin dayandığı tasarım uygulamalarına göre yeni veya alışılmamış tasarım özelliklerine sahip ise veya 2. Ürünün amaçlanan kullanımı alışılmış değil ise veya 3. Kullanımdaki diğer benzer ürünlerden veya benzer tasarım özelliklerine sahip ürünlerden gelen tecrübe, emniyetli olmayan şartların oluşabileceğini gösteriyor ise; (b) Özel koşullar, Genel Müdürlüğün geçerli sertifikasyon şartnamesi ile oluşturduğu emniyet seviyesine eşdeğer bir seviye oluşturmak için gerekli gördüğü emniyet standartlarını ihtiva eder.
21.A.17A	Tip Sertifikasyon Temeli (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikasının veya tahditli tip sertifikasının yayımlanması için bildirilecek olan tip sertifikasyon temeli şunları içermelidir: 1. Aşağıdaki istisnai durumlar hariç, Genel Müdürlük tarafından oluşturulmuş, sertifika başvuru tarihinde geçerli olan uygulanabilir sertifikasyon şartnamesini. (i) Aksi Genel Müdürlük tarafından belirtilmedikçe veya (ii) Daha sonraki geçerli revizyonlara uyum, başvuru sahibi tarafından karar verilmedikçe veya (c) ve (d) bentleri gerektirmedikçe. 2. 21.A.16B(a)'ya uygun olarak tanımlanan herhangi bir özel koşulu. (b) Başvuru sahibi başvuru esnasında ürünün tasarım, geliştirme ve testleri için daha uzun bir süre gerektirdiğini gösterdiği ve Genel Müdürlüğün bu süreyi onayladığı durumlar dışında, büyük sabit kanatlı ve büyük döner kanatlı hava araçlarının tip sertifikasyonu başvurusu beş yıl ve diğer tüm tip sertifikasyonu başvuruları ise üç yıl geçerlidir. (c) Bir tip sertifikasının (b) bendinde de açıklanan zaman sınırlamaları içinde yayımlanmaması veya tip sertifikasının yayımlanmayacağına aşikâr olması durumunda, başvuru sahibi: 1. bendinin tüm hükümlerini karşılayan, tip sertifikası için yeni bir başvuru yapabilir veya 2. Asıl başvurunun uzatılması için başvuru yapabilir ve bu durumda, başvuru sahibi tarafından seçilecek tarihte geçerli olan, uygulanabilir sertifikasyon şartnamesine uyabilir. Ancak uyum sağlanacak sertifikasyon şartnamesinin revizyon tarihi, uzatma süresinin ilk başvuru tarihine eklenmesi ile elde edilecek tarihten daha önce olamaz. (d) Eğer başvuru sahibi, tip sertifikasyonu başvuru tarihinden sonra yayımlanan sertifikasyon şartnamesine gelen bir revizyonuna uyum

	<p>göstermeye karar verirse, başvuru sahibi Genel Müdürlüğün doğrudan ilişkili bulunduğu diğer gereksinimlere de uyum göstermelidir.</p>
21.A.17B	<p>(Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Operasyonel Uygunluk Verileri Sertifikasyon Temeli</p> <p>(a) Genel Müdürlük, operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temelini başvuru sahibine bildirir. Bildirim aşağıdaki hususları içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Başvuru veya başvuru uzatımı tarihinde efektif olan ve 21.A.16A maddesine göre yayımlanmış operasyonel uygunluk verileri için uygulanabilir sertifikasyon şartnameleri, istisnai olarak aşağıdaki şekilde değiştirilebilir:<ol style="list-style-type: none">(i) Genel Müdürlük tarafından 5431 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin ilgili gereksinimlerine uyum göstermek için diğer yöntemlerin kabul edilmesi, veya(ii) Başvuru sahibi tarafından sertifikasyon şartnamelerinin daha sonraki efektif revizyonlarına uyumun seçilmesi.2. 21.A.16B(a)'ya uygun olarak tanımlanan herhangi bir özel koşulu. <p>(b) Eğer başvuru sahibi tip sertifikası için başvuruyu yaptıktan sonra efektif olan sertifikasyon şartnamelerinin revizyonuna uyum göstermeyi seçmesi durumunda; başvuru sahibi, Genel Müdürlüğün doğrudan ilgili bulunduğu diğer herhangi sertifikasyon şartnamelerine de uyum göstermelidir.</p>
21.A.18	<p>Uygulanabilir Çevresel Koruma Gereksinimleri ve Sertifikasyon Şartnamelerinin Belirlenmesi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Hava aracı tip sertifikasının yayımlanması için uygulanabilir gürültü gereksinimleri Şikago Sözleşmesi Ek-16, Cilt I, Kısım II, Bölüm 1 hükümlerine ve aşağıdakilere göre tanımlanmıştır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ses altı jet sabit kanatlı hava araçları için, Cilt I, Kısım II, Bölüm 2, 3, 4 ve 14 (uygulanabilir olan);2. Pervaneli sabit kanatlı hava araçları için, Cilt I, Kısım II, Bölüm 3, 4, 5, 6, 10 ve 14 (uygulanabilir olan);3. Helikopterler için Cilt I, Kısım II, Bölüm 8 ve 11 (uygulanabilir olan);4. Ses üstü sabit kanatlı hava araçları için, Cilt I, Kısım II, Bölüm 12 (uygulanabilir olan); ve5. Tilt rotor hava araçları için, Cilt I, Kısım II, Bölüm 13 (uygulanabilir olan). <p>(b) Hava Aracı ve motor tip sertifikasının yayımlanması için uygulanabilir emisyon gereksinimleri Şikago Sözleşmesi Ek-16 da tanımlanmıştır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kasıtlı yakıt boşaltımının önlenmesi için Cilt II, Kısım II, Bölüm 2;2. Yalnızca ses altı süratlerde itki sağlaması amaçlanan turbo-jet ve turbofan motorların emisyonu için Cilt II, Kısım III, Bölüm 2 ve3. Yalnızca ses üstü süratlerde itki sağlaması amaçlanan turbo-jet ve turbofan motorların emisyonu için Cilt II, Kısım III, Bölüm 3. <p>(c) Genel Müdürlük, 5431 sayılı Kanununun Madde 8'ine uygun olarak, sırasıyla (a) ve (b) bentlerinde konulmuş gürültü ve emisyon gereksinimlerinin karşılandığını göstermek için kabul edilebilir yöntemler sağlayan sertifikasyon şartnameleri yayımlar veya EASA tarafından yayımlanmış sertifikasyon şartnamelerini kabul edebilir.</p>

21.A.19	Yeni Bir Tip Sertifikası Gerektiren Değişiklikler Genel Müdürlük; tasarım, güç, itki veya ağırlıktaki değişikliklerin, geçerli tip sertifikası temeline uyumun tamamıyla yeni bir inceleme gerektirecek kadar kapsamlı olduğuna karar verirse, söz konusu ürüne değişiklik öneren herhangi bir gerçek veya tüzel kişi yeni bir tip sertifikası için başvuruda bulunmalıdır.
21.A.20	(Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tip Sertifikasyon Temeli, Operasyonel Uygunluk Verisi Sertifikasyon Temeli ve Çevresel Koruma Gereksinimleri ile Uyum (a) Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası için başvuru sahibi uygulanabilir tip sertifikasyon temeli, operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerine uyumu göstermeli ve Genel Müdürlüğe uyumun gösterildiğine dair kanıtları sağlamalıdır. (b) Başvuru sahibi, uyum gösterim metotlarını tanımlayan sertifikasyon programını Genel Müdürlüğe sağlamalıdır. Bu doküman, sertifikasyon süresi boyunca gerektiği durumlarda güncellenmelidir. (c) Başvuru sahibi (b) bendinde bahsi geçen sertifikasyon programına göre uyumun gerekçelerini uyum dokümanları içinde kayıt altına almakla yükümlüdür. (d) Başvuru sahibi (b) bendinde bahsi geçen sertifikasyon programına göre uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerine uyumu gösterdiğini beyan etmelidir. (e) Başvuru sahibi uygun bir tasarım organizasyon onayına sahip olduğunda (d) bendinde bahsi geçen beyan, Talimatın Altbölüm J hükümlerine göre yapılmalıdır.
21.A.21	Tip Sertifikasının Yayımlanması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Başvuru sahibi, aşağıdakileri karşılamaını müteakip, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan ürün tip sertifikasına sahip olmaya hak kazanır: (a) 21.A.14 maddesine göre kabiliyetini göstermesi; (b) 21.A.20 maddesi (d) bendinde belirtilen beyanı sunması ve (c) İlave olarak; 1. Sertifikalandırılacak ürünün 21.A.17A ve 21.A.18 maddelerine uygun olarak oluşturulmuş uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerini karşılamaını; 2. Karşılanamayan herhangi bir uçuşa elverişlilik gereksiniminin eşdeğer bir emniyet seviyesi sağlayacak yöntemlerle telafi edilmesi; 3. Sertifikasyonun talep edildiği kullanımlar için, hiç bir özellik veya karakteristiğinin emniyetsiz bir durum oluşturmaması ve 4. Tip Sertifikası başvuru sahibininin 21.A.44 maddesinde tanımlanan yükümlülükleri yerine getireceğini açıkça ifade etmesi. (d) Hava aracı tip sertifikası için, hava aracına takılacak motor, pervane veya her ikisi birden, bu Talimata göre yayımlanmış veya yayımlanacak bir tip sertifikasına sahip olmalıdır. (e) Hava aracı tip sertifikası için, uygulanabilir operasyonel uygunluk verisininin 21.A.17B maddesine göre belirlenen operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temelini karşıladığınının gösterilmesi,

	<p>(f) (e) bendine istisnai bir durum olarak, başvuru sahibinin 21.A.20(d) maddesinde belirtilen beyanda talep etmesi durumunda, hava aracı tip sertifikası operasyonel uygunluk verisinin operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeline uyumunu göstermeden önce yayımlanabilir, ancak başvuru sahibi operasyonel uygunluk verisinin kullanım ihtiyacından önce operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeline uyum göstermekle yükümlüdür.</p>
21.A.23	<p>Tahditli Tip Sertifikası Yayımlanması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) 21.A.21 maddesi (c) bendinin hükümlerini karşılamayan hava aracı için, başvuru sahibi, aşağıdakileri karşılamasını müteakip, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan tahditli tip sertifikasına sahip olmaya hak kazanır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hava aracının amaçlanan kullanımı ile ilgili yeterli emniyeti temin edecek, Genel Müdürlük tarafından oluşturulmuş, uygun tip sertifikasyon temelini ve uygulanabilir çevresel koruma gereksinimlerini karşılaması,2. 21.A.44 maddesinde tanımlanan yükümlülükleri yerine getireceğini açıkça ifade etmesi,3. Hava aracı tahditli tip sertifikası için, uygulanabilir operasyonel uygunluk verisinin 21.A.17B maddesine göre belirlenen operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temelini karşıladığının gösterilmesi, <p>(b) (a)(3) alt bendine istisnai bir durum olarak, başvuru sahibinin 21.A.20 (d) maddesinde belirtilen beyanda talep etmesi durumunda, tahditli tip sertifikası uygulanabilir operasyonel uygunluk verisine uyumun gösterilmesinden önce yayımlanabilir, ancak başvuru sahibi operasyonel uygunluk verisinin kullanım ihtiyacından önce operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeline uyum göstermekle yükümlüdür.</p> <p>(c) Hava aracına takılacak motor, pervane veya her ikisi,</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bu Talimata göre yayımlanmış veya yayımlanacak bir tip sertifikasına sahip olmalıdır veya2. Hava aracının emniyetli uçuşunu güvence altına almak için ilgili sertifikasyon şartnamesine uyum göstermiş olmalıdır.
21.A.31	<p>Tip Tasarımı (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Tip tasarımı aşağıdakileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerine uyumu gösterilen ürüne ait konfigürasyon ve tasarım özelliklerini tanımlamak için gerekli olan teknik resimler, şartnameler ile bu teknik resim ve şartnamelerin listesi;2. Ürünün uygunluğunu güvence altına almak için gerekli olan, üretim ve montaj yöntemleri, malzemeler ve prosesler ile ilgili bilgiler;3. Uygulanabilir sertifikasyon şartnamesinde tanımlandığı şekilde, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının onaylanmış uçuşa elverişlilik sınırlamaları (Airworthiness Limitations) bölümü ve4. Aynı tipte daha sonraki ürünlerin uçuşa elverişliliği, gürültü, yakıt ve egzoz emisyon (uygulanabilir olduğunda) karakteristiklerinin

	<p>belirlenmesinde, mukayese yöntemine imkân verecek diğer gerekli veriler.</p> <p>(b) Her bir tip tasarımı uygun bir şekilde tanımlanmalıdır.</p>
21.A.33	<p>İnceleme ve Testler</p> <p>(a) Başvuru sahibi; uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerine uyumu göstermek için gerekli tüm muayene ve testleri gerçekleştirmelidir.</p> <p>(b) Başvuru sahibi; (a) bendinin gerektirdiği her bir teste başlanmadan önce, aşağıdakileri belirler:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Test numunesi için:<ol style="list-style-type: none">(i) Malzeme ve proseslerin, önerilen tip tasarımındaki şartnamelere uygunluğunu;(ii) Ürünün parçalarının, önerilen tip tasarımındaki teknik resimlere uygunluğunu;(iii) Üretim prosesleri, imalat ve montajların önerilen tip tasarımında belirtilenlere uygunluğunu ve2. Testler için kullanılan test teçhizatı ve tüm ölçme teçhizatının test için yeterli olduğunu ve uygun biçimde kalibre edildiğini. <p>(c) Başvuru sahibi, Genel Müdürlüğün (b) bendine uyumu kontrol etmesi için gerekli her türlü incelemeyi yapmasına müsaade etmelidir.</p> <p>(d) Başvuru sahibi; 21.A.20 maddesi (d) bendine göre sunulan uyum beyanının geçerliliğinin teyit edilmesi ve sertifikasyonun talep edildiği kullanımlar kapsamında hiçbir özellik veya karakteristiğinin emniyetsiz bir durum oluşturmadığının belirlenmesi için, Genel Müdürlüğün gerek gördüğü herhangi bir raporu gözden geçirmesine, inceleme yapmasına ve uçuş/yer testini gerçekleştirmesine veya gözlemci olarak katılmasına müsaade etmelidir.</p> <p>(e) Genel Müdürlük tarafından (d) Bendi altında gerçekleştirilen veya gözlemci olarak katılım sağlanan testlerde;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Başvuru sahibi Genel Müdürlüğe (b) Bendine uyumu gösteren beyanı sunmalıdır ve2. (b) bendine uyumun gösterildiği ve Genel Müdürlüğe test için sunulduğu zaman aralığında ürün, parça veya teçhizat üzerinde uyum beyanını etkileyecek herhangi bir değişiklik yapılamaz.
21.A.35	<p>Uçuş Testleri (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Tip sertifikası almak amacıyla yapılan uçuş testleri, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmelidir.</p> <p>(b) Başvuru sahibi Genel Müdürlüğün gerekli gördüğü ve aşağıda belirtilen uçuş testlerini yapar:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimleri ile uyumun belirlenmesi için ve2. Aşağıda belirtilen hava araçları hariç, bu talimat altında sertifika verilen hava araçları ve bununla ilgili parça ve teçhizatın güvenilir ve düzgün bir şekilde çalıştığına dair yeterli güvencenin varlığının belirlenmesi için,<ol style="list-style-type: none">(i) planörler ve motorlu planörler;

	<p>(ii) ELA1 veya ELA2’de tanımlanmış balon ve hava gemisi; (iii) Azami kalkış kütlesi 2722 kg veya altı uçaklar. (c) (Ayrılmıştır) (d) (Ayrılmıştır) (e) (Ayrılmıştır) (f) Alt bent (b)(2)'de tanımlanan uçuş testleri şunları içerir: 1. Daha önce tip sertifikalı bir hava aracında kullanılmamış türbin motorlarına sahip hava araçları, tip sertifikasına uygun motor ve ilgili sistemler ile birlikte en az 300 saat uçuş testini, 2. Diğer bütün hava araçları ise en az 150 saat uçuş testini.</p>
21.A.41	<p>Tip Sertifikası (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikası ve tahditli tip sertifikası aşağıdakileri içermelidir: 1. Tip tasarımını, 2. Kullanım sınırlamalarını, 3. Uçuşa elverişlilik ve emisyon için tip sertifikası veri sayfasını, 4. Genel Müdürlük tarafından uyumun kabul edildiği uygulanabilir tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerini ve 5. Uygulanabilir sertifikasyon şartnameleri ve çevresel koruma gereksinimlerinde ürün için tanımlanmış diğer tüm koşul ve sınırlamaları (b) Hava aracı tip sertifikası ve tahditli tip sertifikası ek olarak, uygulanabilir operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli, operasyonel uygunluk verisi ve gürültü için tip sertifikası veri sayfasını içermelidir. (c) Motor tip sertifikası veri sayfası, emisyon uyum kaydını içermelidir.</p>
21.A.44	<p>Belge Sahibinin Yükümlülükleri (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Her bir tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası sahibi aşağıda belirtilen yükümlülükleri gerçekleştirmelidir: (a) 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57, 21.A.61 ve 21.A.62 maddeleri ile konulan yükümlülükleri yerine getirmeli ve bu amaçla 21.A.14 maddesine uygunluğunu göstermek için gerekli yeterlilik gereksinimlerini karşılamayı sürdürmelidir, (b) Altbölüm Q'ya uygun olarak işaretlemeyi tanımlamalıdır.</p>
21.A.47	<p>Devredilebilirlik Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası, yalnızca 21.A.44 maddesi altındaki yükümlülükleri üstlenebilecek ve bu amaçla 21.A.14 maddesinin kriterlerini sağlayan gerçek veya tüzel bir kişiye devredilebilir.</p>
21.A.51	<p>Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) Tip sertifikası ve tahditli tip sertifikası süresiz olarak yayımlanır. Belgeler aşağıdaki şartlar sağlandıkça geçerliliklerini korur: 1. Belge sahibinin SHY-21 Yönetmeliği ve SHT-21 Talimatı ile uyumlu kalması ve 2. Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş geçerli idari prosedürlere göre sertifikanın iade veya iptal edilmemiş olması.</p>

	(b) İade veya iptal edilme durumunda tip sertifikası ve tahditli tip sertifikası Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.
21.A.55	Kayıt Saklama (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Test edilen ürün için muayene kayıtları dâhil, tüm ilgili tasarım bilgisi, teknik resimler ve test raporları, tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası sahibi tarafından tutulmalı ve Genel Müdürlüğün erişimine açık olmalıdır. Söz konusu kayıtlar, ürünün sürekli uçuşa elverişliliğini, operasyonel uygunluk verisinin sürekli geçerliliğini ve geçerli çevresel koruma gereksinimleri ile uyumu güvence altına almak üzere gereken bilgiyi sağlamak için muhafaza edilmelidir.
21.A.57	El Kitapları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası sahibi, ürün için geçerli tip sertifikasyon temeli, geçerli operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimleri kapsamında gereken tüm el kitaplarını hazırlamalı, idame ettirmeli ve güncellemelidir. Talep edildiğinde kopyaları Genel Müdürlüğe sağlamalıdır.
21.A.61	Sürekli Uçuşa Elverişlilik Talimatları (a) Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası sahibi, geçerli tip sertifikasyon temeline uyumlu olarak hazırlanmış tanımlayıcı verileri ve uygulama talimatlarını içeren en az bir tam set sürekli uçuşa elverişlilik talimatını, bilinen her ürün sahibine sağlamalıdır. Sürekli uçuşa elverişlilik talimatları; ürün teslim tarihi veya ilgili hava aracı ilk uçuşa elverişlilik sertifikasının yayım tarihinden hangisi daha sonra gerçekleşirse en geç o tarihte sağlanmalıdır. Hazırlanan talimatlar, bu talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde sağlanmalıdır. Büyük bakımlarla (overhaul vb.) ilgili sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının bir kısmı veya bazı el kitapları, ürünün hizmete giriş tarihinden sonra yayımlanabilir. Ancak bu talimat ve el kitapları, ürünün söz konusu büyük bakımı ile ilgili ömür veya uçuş saati/adedine ulaşmasından önce hazır ve erişebilir olmalıdır. (b) İlave olarak, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelecek değişiklikler, ürünün bilinen bütün kullanıcılarına ve ayrıca talep edilmesi halinde bu talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye sağlanmalıdır. Sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen değişikliklerin dağıtımının nasıl yapıldığını gösteren program Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.
21.A.62	(Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Operasyonel Uygunluk Verisinin Hazır ve Erişilebilir Olması Tip sertifikası veya tahditli tip sertifikası sahibi aşağıda belirtilenlerin hazır ve erişilebilir olmasını sağlamalıdır: (a) Operasyonel uygunluk verilerinin bir eğitim kuruluşu veya bir kullanıcı tarafından kullanılması zorunluluğundan önce hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına uygulanabilir operasyonel uygunluk sertifikasyon temeline göre hazırlanmış en az bir operasyonel uygunluk veri seti; ve

	<p>(b) Hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına operasyonel uygunluk verisindeki herhangi bir değişiklik; ve</p> <p>(c) Talep edilmesi halinde, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen ilgili veri:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlüğe ve2. Operasyon uygunluk verisinin bir veya daha fazla ögesine uymak zorunda olan herhangi bir kişiye sağlanmalıdır.
--	---

ALTBÖLÜM C
(UYGULANABİLİR DEĞİL)

Tablo-3

ALTBÖLÜM D TİP SERTİFİKALARI VE TAHDİTLİ TİP SERTİFİKALARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER	
21.A.90A	Kapsam (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Altbölüm, tip sertifikalarına gelecek değişikliklerin onayı için uygulanacak prosedürü ve bu değişikliklerle ilgili başvuru veya onay sahibinin hak ve yükümlülüklerini düzenler. Bu Altbölüm aynı zamanda, bu Altbölüm altında tanımlanan onay sürecine tabi olmayan standart değişiklikleri de tanımlar. Bu Altbölüm içinde, tip sertifikalarına yapılan atıflar tip sertifikası ve tahditli tip sertifikasını belirtir.
21.A.90B	Standart Değişiklikler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikasına gelen değişikliklerin standart değişiklikler olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki koşullar sağlanmalıdır: 1. Aşağıdaki ürünlerle ilgili olmalıdır; (i) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM) 5700 kg veya daha az olan sabit kanatlı hava araçları, (ii) MTOM 3175 kg veya daha az olan döner kanatlı hava araçları, (iii) ELA1 veya ELA2 sınıfı içerisinde tanımlanan planörler veya motorlu planörler, balonlar ve hava gemileri, 2. Bu değişiklikler; Genel Müdürlük tarafından yayımlanan sertifikasyon şartnamelerine uyumlu, standart değişikliklerin tanımlanması ve uygulanması için gerekli kabul edilebilir metot, teknik ve yöntemleri ile sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarını içeren tasarım verisine uygun olmalıdır, 3. Standart değişiklikler, Tip Sertifikası sahibinin verileri ile çelişkili olmamalıdır. (b) Standart değişiklikler için 21.A.91'den 21.A.109'a kadar olan maddeler geçerli değildir.
21.A.91	Tip Tasarımındaki Değişikliklerin Sınıflandırılması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tip sertifikasına yapılacak değişiklikler küçük ve büyük olarak sınıflandırılır. Küçük değişiklik; kütle, denge, yapısal mukavemet, güvenilirlik, çalışma karakteristikleri, gürültü, kasıtlı yakıt boşaltma, egzoz emisyon, operasyonel uygunluk verileri veya ürünün uçuşa elverişliliğini etkileyen diğer karakteristikleri üzerinde önemli bir etkisi olmayan değişikliktir. 21.A.19 maddesi ile çalışmamak kaydıyla, bu Altbölüm altındaki diğer tüm değişiklikler "Büyük değişiklik" olarak tanımlanır. Büyük ve küçük değişiklikler açık bir biçimde tanımlanmalı ve 21.A.95 veya 21.A.97 maddelerinden uygun olanına göre onaylanmalıdır.
21.A.92	Başvuru için Uygunluk (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Bu Altbölüm altında, tip sertifikasına yapılacak büyük değişiklik onayı için, yalnızca tip sertifikası sahibi başvurabilir, diğer bütün büyük

	<p>değişiklikler için başvuru sahipleri Altbölüm E'ye göre başvuru yapmalıdır.</p> <p>(b) Herhangi bir özel veya tüzel kişi, bu Altbölüm kapsamında tip sertifikasına yapılacak küçük değişiklik onayı için başvurabilir.</p>
21.A.93	<p>Başvuru (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tip sertifikasına değişiklik onayı için başvuru Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. Bu başvuru;</p> <p>(a) Aşağıdakileri içeren değişikliğin tanımını,</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip tasarımı ve onaylı el kitaplarının değişiklikten etkilenen tüm bölümleri;2. Değişiklik tasarımının uyum sağlayacağı 21.A.101 maddesine uygun olarak hazırlanmış sertifikasyon şartnameleri ve çevresel koruma gereksinimleri, <p>(b) Değişen ürünün, uygulanabilir sertifikasyon şartnameleri ve çevresel koruma gereksinimleri ile uyumunu göstermek için yeniden yapılması gereken incelemelerin tanımını,</p> <p>(c) Değişiklik operasyonel uygunluk verilerini etkilediğinde, operasyonel uygunluk veri değişikliklerini içermelidir.</p>
21.A.95	<p>Küçük Değişiklikler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tip sertifikasına yapılacak küçük değişikliklerin sınıflandırılması ve onayı,</p> <p>(a) Genel Müdürlük tarafından yapılır veya</p> <p>(b) Uygun biçimde onaylanmış tasarım organizasyonu tarafından, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınmış bir prosedüre göre yapılır.</p>
21.A.97	<p>Büyük Değişiklikler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Büyük değişiklik onayı için başvuru sahibi;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip tasarımına yapılacak değişikliği açıklayan verileri kanıtlarıyla birlikte Genel Müdürlüğe sunmalıdır;2. Değişiklik yapılmış ürünün, 21.A.101 maddesinde belirtilen şekilde uygulanabilir sertifikasyon şartnameleri ve çevresel koruma gereksinimleri ile uyumlu olduğunu göstermelidir;3. 21.A.20 maddesi (b), (c) ve (d) bentlerinin gereğini yerine getirmelidir,4. Başvuru sahibinin geçerli bir tasarım organizasyon onayına sahip olduğu durumda, 21.A.20 maddesi (d) bendinde belirtilen beyanı, Altbölüm J'de belirtildiği şekilde yapmalıdır;5. 21.A.33 ve uygulanabildiğinde 21.A.35 maddelerinin gereğini yerine getirmelidir, <p>(b) Tip sertifikasına gelen büyük değişiklik onayı, tip sertifikasında belirtilen konfigürasyonlardan değişikliğin uygulanabilir oldukları ile sınırlıdır.</p>
21.A.101	<p>Uygulanabilir Sertifikasyon Şartnamelerinin ve Çevresel Koruma Gereksinimlerinin Belirlenmesi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikasına değişiklik için başvuru sahibi, 21.A.18 maddesi içerisinde konulmuş uygulanabilir çevresel koruma gereksinimleri ve başvuru tarihindeki uygulanabilir ve yürürlükte olan sertifikasyon şartnamesi ile</p>

	<p>uyumlu olduğunu göstermelidir. Bu maddeye istisnai durumlar aşağıda verilmiştir;</p> <p>i. Başvuru tarihinden sonra ilgili sertifikasyon şartnamesine gelecek revizyonların başvuru sahibi tarafından seçilmesi durumu veya</p> <p>ii. (e) ve (f) bentlerinde belirtilen şartların oluşması hali</p> <p>(b) (a) bendine istisnai bir durum olarak, başvuru sahibi, değişiklik yapılan ürünün, Genel Müdürlüğün doğrudan ilişkili gördüğü (a) bendinde tanımlanan sertifikasyon şartnamesi ve diğer sertifikasyon şartnamelerine gelmiş daha önceki revizyonlara uyum gösterebilir.</p> <p>Ancak, sertifikasyon şartnamesinin seçilen daha önceki revizyonunun tarihi, tip sertifikasında referans verilen sertifikasyon şartnamesinin revizyon tarihinden daha eski olamaz. Başvuru sahibi, aşağıda belirtilen durumlarda sertifikasyon şartnamesinin daha önceki revizyonlarına uyum gösterebilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlüğün önemli bulmadığı bir değişiklik. Bir değişikliğin önemli olup olmadığının belirlenmesinde Genel Müdürlük, değişikliği tüm önceki ilgili tasarım değişiklikleri kapsamında ve ürün için tip sertifikasında belirtilen uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerinin tüm ilgili revizyonları açısından değerlendirir. Aşağıdaki kriterlerden birini karşılayan değişiklikler otomatik olarak önemli kabul edilir; (i) Genel konfigürasyonun veya yapı prensiplerinin muhafaza edilememesi. (ii) Değişiklik yapılacak ürünün sertifikasyonu için kullanılan kabullerin geçerliliğini yitirmesi2. Genel Müdürlüğün; değişiklikten etkilenmediğini değerlendirdiği her bir bölge, sistem, parça veya teçhizat.3. Genel Müdürlüğün; (a) Bendinde tarif edilen bir sertifikasyon şartnamesine uyumun, değişiklik yapılan ürünün emniyet seviyesine önemli bir katkıda bulunmadığını veya uygulanabilir olmadığını değerlendirmesi durumunda değişiklikten etkilenen her bir bölüm, sistem, parça veya teçhizat. <p>(c) Aşağıda verilen hava araçları için değişiklikle ilgili başvuru sahibi, değişiklik yapılan ürünün tip sertifikasında belirtilen, ilgili tip sertifikasyon temeline uyumu gösterebilir. Bununla birlikte; Genel Müdürlük değişikliği hava aracının bir bölümü için önemli bulursa, Genel Müdürlük tip sertifikasında verilen ilgili tip sertifikasyon temelinin başvuru tarihinde yürürlükte olan revizyonu ve doğrudan ilişkili bulunduğu herhangi bir sertifikasyon şartnamesi ile uyumu talep edebilir. Yukarıda belirtilen durum, sertifikasyon temelinin başvuru tarihinde yürürlükte olan revizyonu ve sertifikasyon şartnamesi ile uyumun, değişiklik yapılan ürünün emniyet seviyesine önemli bir katkıda bulunmadığı veya uygulanabilir olmadığı Genel Müdürlük tarafından değerlendirilmedikçe geçerlidir.</p> <ol style="list-style-type: none">i) 2722 kg (6000 lbs) veya daha düşük azami ağırlıktaki hava aracı (döner kanat olmayan) <p>veya</p>
--	--

	<p>ii) 1361 kg (3000 lbs) veya daha düşük azami ağırlıktaki türbinli olmayan bir döner kanat hava aracı</p> <p>(d) Genel Müdürlük; önerilen değişiklik için başvuru tarihinde yürürlükte olan sertifikasyon şartnamesinin yeterli standartları sağlamadığını gerekçeleriyle birlikte değerlendirirse, başvuru sahibi değişiklik için başvuru tarihinde yürürlükte olan uçuşa elverişlilik kodunda oluşturulmuş emniyet seviyesine eşdeğer bir emniyet seviyesi sağlamak için 21.A.16B maddesi hükümlerine göre oluşturulacak özel koşullara ve bu özel koşullara gelen revizyonlara uyumu göstermelidir.</p> <p>(e) Büyük sabit kanatlı ve büyük döner kanatlı hava araçlarında tip sertifikasına değişiklik için yapılan başvuru beş yıl için geçerlidir. Bunların dışında tip sertifikasına değişiklik için yapılan başvuru üç yıl için geçerlidir. Bu Alt Bent altında açıklanan zaman sınırları içinde değişikliğin onaylanmamış olduğu veya onaylanamayacağı açık olduğu bir durumda, başvuru sahibi aşağıdakileri yapabilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip sertifikasına değişiklik için yeni bir başvuru yapabilir ve değişiklik için yaptığı asıl başvurusuna uygulanabilir olan (a) Bendinin tüm hükümlerine uyum gösterebilir.2. Asıl başvurunun uzatılması için başvuru yapabilir ve bu durumda, başvuru sahibi başvuru tarihindeki (a) bendinin hükümlerine uyum gösterebilir. Ancak uyum sağlanacak sertifikasyon şartnamesinin revizyon tarihi, uzatma süresinin ilk başvuru tarihine eklenmesi ile elde edilecek tarihten daha önce olamaz. <p>(f) Eğer Başvuru sahibi, bir tipe değişiklik için başvuruyu yaptığı tarihten sonra geçerli olan sertifikasyon şartnamelerine gelen revizyon ile ilgili sertifikasyon şartnamelerine uyum sağlamayı seçerse, bu durumda Genel Müdürlüğün doğrudan ilgili bulunduğu diğer sertifikasyon şartnamelerine de uyum göstermelidir.</p> <p>(g) Bir hava aracı için tip sertifikasına gelen değişiklik başvurusu operasyonel uygunluk verisine yönelik değişiklikleri içerdiğinde veya daha sonra bunları içerecek şekilde ilk başvuruya ek yapıldığı durumda operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temeli yukarıda belirtilen (a), (b), (c), (d) ve (f) maddelerine göre tanımlanmalıdır.</p>
21.A.103	<p>Onayın Yayınlanması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Başvuru sahibi, aşağıdakileri karşılamasını müteakip, Genel Müdürlük tarafından tip sertifikasına büyük değişiklik onayına sahip olmaya hak kazanır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. 21.A.20 maddesi (d) bendinde belirtilen beyanı sunması ve2. Aşağıdakileri göstermesi:<ol style="list-style-type: none">(i) Değişiklik yapılan ürünün, 21.A.101 maddesinde belirtildiği şekilde, uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerini ve çevresel koruma gereksinimlerini karşıladığını,(ii) Uyum gösterilemeyen uçuşa elverişlilik hükümlerinin, eşdeğer bir emniyet seviyesini sağlayan unsurlarla telafi edildiğini,(iii) Sertifikasyonun talep edildiği kullanımlar için, hiç bir özellik veya karakteristiğın emniyetsiz bir durum oluşturmadığını.

	<p>3. Değişiklik operasyonel uygunluk verilerini etkilediğinde, operasyonel uygunluk verisine yönelik gerekli değişikliklerin 21.A.101 (g) maddesine göre tanımlı uygulanabilir operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temelini karşıladığı gösterilir.</p> <p>4. Alt bent a(3)'e istisnai bir durum olarak, başvuru sahibinin operasyonel uygunluk verilerinin gerçekte kullanılması gerekliliğinden önce operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temeli uyumu göstermesi halinde ve 21.A.20 (d) maddesinde belirtilen beyanda talep etmesi durumunda; bir hava aracı tip sertifikasına gelen büyük değişiklik, uygulanabilir operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temeline uyum gösterilmeden önce onaylanabilir.</p> <p>(b) Tip tasarımına yapılan küçük bir değişiklik, sadece değişiklik yapılan ürünün, 21.A.101 maddesinde belirtildiği şekilde uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerini karşıladığının gösterilmesi şartı ile 21.A.95 maddesine göre onaylanır.</p>
21.A.105	<p>Kayıt Saklama (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Her bir değişiklik için test edilen ürünün muayene kayıtları dâhil, tüm ilgili tasarım bilgisi, teknik resimler ve test raporları, başvuru sahibi tarafından Genel Müdürlüğün erişimine açık olmalıdır. Söz konusu bilgi ve dokümanlar, değişen ürünün sürekli uçuşa elverişliliğini, operasyonel uygunluk verilerinin sürekli geçerliliğini ve uygulanabilir çevresel koruma gereksinimleri ile uyumu güvence altına almak için gerekli bilgiyi sağlamak amacıyla muhafaza edilmelidir.</p>
21.A.107	<p>Sürekli Uçuşa Elverişlilik Talimatları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tip sertifikasına yapılan küçük değişiklik onayı sahibi, küçük değişikliğin uygulanacağı ürünün sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen ve uygulanabilir tip sertifikasyon temeline göre hazırlanmış, en az bir adet ilgili varyasyon setini (varsa), küçük değişikliğin uygulanacağı ürünün bilinen tüm sahiplerine, ürün teslimatında veya etkilenen hava aracının ilk uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması sonrasında (hangisi daha sonra ise) sağlamalıdır. Küçük değişiklik onayı sahibi, daha sonra bu talimatlara yapılan varyasyonlara uyum göstermesi gereken herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde hazır ve erişilebilir bulundurmalıdır. (b) İlave olarak, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının varyasyonlarına gelen değişiklikler, küçük değişikliğin uygulanacağı ürünün bütün bilinen kullanıcılarına sağlanmalı ve bu talimatların şartlarıyla uyumlu olmak durumunda olan herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde hazır ve erişilebilir olmalıdır.</p>
21.A.108	<p>(Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Operasyonel Uygunluk Verisinin Hazır ve Erişilebilir Olması Değişiklik operasyonel uygunluk verisini etkilediğinde, küçük değişiklik onay sahibi aşağıda belirtilenlerin hazır ve erişilebilir olmasını sağlanmalıdır: (a) Operasyonel uygunluk verilerinin bir eğitim kuruluşu veya bir kullanıcı tarafından kullanılması zorunluluğundan önce değiştirilmiş hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına uygulanabilir operasyonel uygunluk</p>

	<p>sertifikasyon temeline göre hazırlanmış en az bir operasyonel uygunluk veri seti değişikliği; ve</p> <p>(b) Hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına operasyonel uygunluk verisindeki herhangi bir ilave değişiklik; ve</p> <p>(c) Talep edilmesi halinde, değişikliğin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen ilgili kısımlarını:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlüğe ve2. Operasyon uygunluk verisine uyum göstermek durumunda olan herhangi bir kişiye
21.A.109	<p>Yükümlülükler ve TPO İşaretlemesi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>Tip sertifikasına yapılan küçük değişiklik onayı sahibi;</p> <p>(a) 21.A.4, 21.A.105, 21.A.107 ve 21.A.108 maddeleri ile koyulan yükümlülükleri yerine getirmeli ve</p> <p>(b) 21.A.804 maddesi (a) bendine göre TPO (bu noktadan itibaren "Türkiye Parça Onayı" anlamında) harflerini içeren işaretlemeyi gerçekleştirmelidir.</p>

Tablo-4

ALTBÖLÜM E	
İLAVE TİP SERTİFİKASI	
21.A.111	<p>Kapsam (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Altbölüm ilave tip sertifikası süreci kapsamında, tip sertifikasına gelen büyük değişikliklerin onayı için ilgili prosedürü ve bu sertifikalar için başvuru ve sertifika sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini tanımlar.</p>
21.A.112A	<p>Başvuru için Uygunluk (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Bu Altbölümde tanımlanmış şartlar altında, 21.A.112B maddesine göre kabiliyetlerini göstermiş veya gösterme aşamasında olan gerçek veya tüzel kişi (Organizasyon) ilave tip sertifikası için başvurabilir.</p>
21.A.112B	<p>Kabiliyet Gösterimi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) İlave tip sertifikası için başvuru yapan herhangi bir organizasyon kabiliyetini Genel Müdürlük tarafından Altbölüm J'ye uygun olarak yayımlanmış Tasarım Organizasyon Onayına sahip olmak suretiyle göstermelidir. (b) (a) bendine istisnai bir durum olarak, bu kabiliyetin gösterimine alternatif yöntem kapsamında başvuru sahibi, bu Altbölüm ile uyum göstermek amacıyla gerekli özel tasarım uygulamaları, kaynakları ve faaliyet sırasını tanımlayan prosedürlerin kullanımı için Genel Müdürlük mutabakatı arayabilir. (c) (a) ve (b) bentlerine istisnai bir durum olarak, 21.A.14 maddesi (c) bendinde tanımlanan ürünlerle ilgili İlave Tip Sertifikası için, başvuru sahibi, uyum gösterimi yöntemlerini detaylandıran bir sertifikasyon programının Genel Müdürlük tarafından onaylanması yoluyla bu kabiliyetin gösterimini gerçekleştirebilir.</p>
21.A.113	<p>İlave Tip Sertifikası İçin Başvuru (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) İlave Tip Sertifikası için başvuru Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. (b) İlave Tip Sertifikası için başvuru, 21.A.93 maddesinin gerektirdiği tarifleri ve tanımları ve operasyonel uygunluk verisi değişikliklerini içermelidir. İlave olarak bu şekildeki bir başvuru, bu tanımlamaların dayandığı bilgilerin yeterli olduğunun kanıtlarını içermelidir. Bu kanıtlar, başvuru sahibinin kendi kaynaklarını kullanarak veya Tip Sertifikası belge sahibi ile yapılan bir anlaşma üzerinden olmalıdır.</p>
21.A.114	<p>Uyum Gösterimi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Herhangi bir İlave Tip Sertifikası başvuru sahibi 21.A.97 maddesi ile uyumlu olmalıdır.</p>
21.A.115	<p>İlave Tip Sertifikasının Yayımlanması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Başvuru sahibi, aşağıdakileri karşılamasını müteakip, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan İlave Tip Sertifikasına sahip olmaya hak kazanır:</p>

	<p>(a) 21.A.20 maddesi (d) bendinde belirtilen beyanı sunması ve</p> <p>(b) Aşağıdakileri göstermesi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Değişiklik yapılan ürünün, 21.A.101 maddesinde belirtildiği şekilde, uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerini ve çevresel koruma gereksinimlerini karşıladığını,2. Uyum gösterilemeyen uçuşa elverişlilik hükümlerinin, eşdeğer bir emniyet seviyesini sağlayan unsurlarla telafi edildiğini,3. Sertifikasyonun talep edildiği kullanımlar için, hiç bir özellik veya karakteristiğın emniyetsiz bir durum oluşturmadığını. <p>(c) 21.A.112B maddesine göre kabiliyetini göstermesi;</p> <p>(d) 21.A.113 maddesi (b) bendi altında, başvuru sahibinin Tip Sertifikası belge sahibi ile bir anlaşma yapması durumunda,</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip Sertifikası belge sahibinin 21.A.93 maddesi gereği sunulan bilgilere kendisinin hiç bir teknik itirazı olmadığını ifade etmiş olması ve2. Tip Sertifikası belge sahibinin, 21.A.44 ve 21.A.118A maddelerine uyum çerçevesinde, değişiklik yapılan ürünün sürekli uçuşa elverişliliği ile ilgili tüm yükümlülüklerin, yerine getirilmesini güvence altına almak için İlave Tip Sertifikası belge sahibi ile iş birliği yapmayı kabul etmiş olması.
21.A.116	<p>Devredilebilirlik (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) İlave Tip Sertifikası, 21.A.118A maddesinin yükümlülüklerini üstlenebilen ve bu amaçla ELA1 sınıfı hava aracı için Genel Müdürlük ile 21.A.112B maddesi kapsamında ilgili şartları sağlayabileceğine dair mutabakata varmış gerçek veya tüzel kişiler hariç olmak üzere, yalnızca 21.A.112B maddesinde tanımlanan kriterlere uygun olarak yeterliliğini gösterebilen özel veya tüzel bir kişiye devredilebilir.</p>
21.A.117	<p>İlave Tip Sertifikası Kapsamındaki Ürünün Etkilenen Kısımına Gelen Değişiklikler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) İlave Tip Sertifikası kapsamındaki ürünün etkilenen kısmına gelen küçük değişiklikler, Altbölüm D'ye uygun olarak sınıflandırılır ve onaylanır.</p> <p>(b) İlave Tip Sertifikası kapsamındaki ürünün etkilenen kısmına gelen her bir büyük değişiklik, bu Altbölüme uygun olarak ayrı bir İlave Tip Sertifikası olarak onaylanır.</p> <p>(c) (b) bendine istisnai bir durum olarak, İlave Tip Sertifikası belge sahibinin kendisi tarafından yayımlanmış, İlave Tip Sertifikası kapsamındaki ürünün etkilenen kısmına gelen büyük değişiklik, mevcut İlave Tip Sertifikasına bir değişiklik olarak onaylanabilir.</p>
21.A.118A	<p>Yükümlülükler ve TPO İşaretleme (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) İlave Tip Sertifikası belge sahibi;</p> <p>(a) Aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119, 21.A.120A ve 21.A.120B maddelerinde belirtilen yükümlülükleri;

	<p>2. 21.A.115 maddesi (d)(2) alt bendi doğrultusunda Tip Sertifikası belge sahibi ile işbirliğinin gerektirdiği ve bu amaçla 21.A.112B maddesinin kriterlerini karşılamayı sürdürmeye yönelik yükümlülükleri.</p> <p>(b) 21.A.804 maddesi (a) bendine göre TPO harflerini içerecek işaretlemeyi gerçekleştirmelidir.</p>
21.A.118B	<p>Süre ve Sürekli Geçerlilik (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) İlave Tip Sertifikası süresiz olarak yayımlanır. Belgeler aşağıdaki şartlar sağlandıkça geçerliliğini korur:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Belge sahibinin SHY-21 Yönetmeliği ve SHT-21 Talimatı ile uyumlu kalması ve2. Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş geçerli idari prosedürlere göre sertifikanın iade veya iptal edilmemiş olması. <p>(b) İade veya iptal edilme durumunda İlave Tip Sertifikası Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.</p>
21.A.119	<p>El Kitapları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>İlave Tip Sertifikası belge sahibi, İlave Tip Sertifikası altında gerçekleştirilen değişikliklerle ilgili, ürün için uygulanabilir tip sertifikasyon temeli, uygulanabilir operasyonel uygunluk verileri sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerinin gerektirdiği, el kitaplarındaki varyasyonların asıl kopyalarını oluşturmalı, devamlılığını sağlamalı ve güncellemelidir.</p>
21.A.120	<p>(Mülga: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Sürekli Uçuşa Elverişlilik Talimatları</p> <p>(a) Tamamlayıcı Tip Sertifikası sahibi, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen ve uygulanabilir tip sertifikasyon temeline göre hazırlanmış, en az bir adet ilgili varyasyon setini, Tamamlayıcı Tip Sertifikası kapsamının uygulanacağı ürünün bilinen sahiplerine, ürün teslimatında veya etkilenen hava aracının ilk uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması sonrasında (hangisi daha sonra ise) sağlamalıdır. Ayrıca, daha sonra bu talimatlara yapılan varyasyonlara uyum göstermesi gereken herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde hazır ve erişilebilir olmalıdır.</p> <p>Büyük bakımlarla (overhaul vb.) ilgili sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen varyasyonların bir kısmı veya bazı el kitapları, ürünün hizmete giriş tarihinden sonra yayımlanabilir. Ancak bu talimat ve el kitapları, ürünün söz konusu büyük bakımı ile ilgili ömür veya uçuş saati/adedine ulaşmasından önce hazır ve erişilebilir olmalıdır.</p> <p>(b) İlave olarak, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının varyasyonlarına gelecek değişiklikler, Tamamlayıcı Tip Sertifikası kapsamının uygulanacağı ürünün bilinen tüm kullanıcılarına ve ayrıca talep edilmesi halinde bu talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye sağlanmalıdır.</p> <p>Sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının varyasyonlarına gelen değişikliklerin dağıtımının nasıl yapıldığını gösteren program Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.</p>

21.A.120A	Sürekli Uçuşa Elverişlilik Talimatları (Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) İlave Tip Sertifikası sahibi, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen ve uygulanabilir tip sertifikasyon temeline göre hazırlanmış, en az bir adet ilgili varyasyon setini, İlave Tip Sertifikası kapsamının uygulanacağı ürünün bilinen sahiplerine, ürün teslimatında veya etkilenen hava aracının ilk uçuşa elverişlilik sertifikasının yayımlanması sonrasında (hangisi daha sonra ise) sağlamalıdır. Ayrıca, daha sonra bu talimatlara yapılan varyasyonlara uyum göstermesi gereken herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde hazır ve erişilebilir olmalıdır. Büyük bakımlarla (overhaul vb.) ilgili sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen varyasyonların bir kısmı veya bazı el kitapları, ürünün hizmete giriş tarihinden sonra yayımlanabilir. Ancak bu talimat ve el kitapları, ürünün söz konusu büyük bakımı ile ilgili ömür veya uçuş saati/adedine ulaşmasından önce hazır ve erişilebilir olmalıdır. (b) İlave olarak, sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının varyasyonlarına gelecek değişiklikler, İlave Tip Sertifikası kapsamının uygulanacağı ürünün bilinen tüm kullanıcılarına ve ayrıca talep edilmesi halinde bu talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye sağlanmalıdır. Sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarının varyasyonlarına gelen değişikliklerin dağıtımının nasıl yapıldığını gösteren program Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.
21.A.120B	Operasyonel Uygunluk Verisinin Hazır ve Erişilebilir Olması (Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Değişiklik operasyonel uygunluk verisini etkilediğinde, İlave Tip Sertifikası sahibi aşağıda belirtilenlerin hazır ve erişilebilir olmasını sağlamalıdır: (a) Operasyonel uygunluk verilerinin bir eğitim kuruluşu veya bir kullanıcı tarafından kullanılması zorunluluğundan önce değiştirilmiş hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına uygulanabilir operasyonel uygunluk sertifikasyon temeline göre hazırlanmış en az bir operasyonel uygunluk veri seti değişikliği; ve (b) Hava aracının tüm bilinen kullanıcılarına operasyonel uygunluk verisindeki herhangi bir ilave değişiklik; ve (c) Talep edilmesi halinde, değişikliğin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen ilgili kısımlarını: 1. Genel Müdürlüğe ve 2. Operasyon uygunluk verisine uyum göstermek durumunda olan herhangi bir kişiye

Tablo-5

ALTBÖLÜM F	
ÜRETİM ORGANİZASYON ONAYI OLMADAN ÜRETİM	
21.A.121	Kapsam (a) Bu Altbölüm, Altbölüm G'ye göre Üretim Organizasyon Onayı olmadan üretilmesi amaçlanan ürün, parça ve teçhizatın uygulanabilir tasarım verilerine uygunluk gösterimi için gerekli prosedürü tanımlar. (b) Bu Altbölüm, bu Altbölüm çerçevesinde üretilen ürün, parça veya teçhizatın üreticisinin yükümlülüklerini düzenleyen kuralları tanımlar.
21.A.122	Başvuru için Uygunluk Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, aşağıdaki durumlarda, ürün, parça veya teçhizatın bu Altbölüm çerçevesinde uygunluğunu göstermek için başvuru yapabilir: (a) Ürün, parça veya teçhizatın tasarımına ait onay sahibi veya onay için başvuru yapmış olmak veya (b) Uygun bir anlaşma yaparak, söz konusu tasarımın tasarım onay sahibi ya da başvuru sahibi ile üretim ve tasarım arasında yeterli koordinasyonu sağlamış olmak.
21.A.124	Başvuru (a) Münferit ürün, parça ve teçhizatın, bu Altbölüm çerçevesinde uygunluk gösterimine yönelik anlaşma için her bir başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. (b) Bu tür bir başvuru aşağıdakileri içermelidir: 1. Uygulanabilir olduğunda aşağıdakileri gösteren kanıt: (i) Altbölüm G çerçevesinde Üretim Organizasyon Onayının yayımlanmasının uygun olmadığını veya (ii) Altbölüm G çerçevesinde bir Üretim Organizasyon Onayı yayımlanana kadar, bu Altbölüm çerçevesinde ürün, parça veya teçhizatın sertifikasyonu veya onayına ihtiyaç olduğunu 2. 21.A.125A maddesi (b) bendinin gerektirdiği bilgilerin çerçevesi.
21.A.125A	Mutabakat Mektubunun Yayımlanması Başvuru sahibi, aşağıdaki koşullar sağlandığında, bu Altbölüm çerçevesinde münferit ürün, parça ve teçhizatın uygunluğunun gösterimi konusunda mutabık olan Genel Müdürlük tarafından yayımlanan bir mutabakat mektubuna sahip olmaya hak kazanır: (a) Her bir ürün, parça veya teçhizatın uygulanabilir tasarım verilerine uygunluğunu ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu güvence altına alan üretim muayene sistemine sahip olması (b) Aşağıdakileri içeren bir el kitabının hazırlanması: 1. (a) bendinin gerektirdiği üretim muayene sisteminin tanımı; 2. Üretim muayene sistemini belirleyen yöntemlerin tanımı; 3. 21.A.127 ve 21.A.128 maddelerinin gerektirdiği testlerin tanımı ve 21.A.130 maddesi (a) bendi gereği yetkilendirilmiş kişilerin isimleri; (c) 21.A.3 maddesi ile 21.A.129 maddesi (d) bendine uygun olarak destek sağlayabileceğini göstermesi.

21.A.125B	Bulgular <p>(a) Mutabakat mektubu sahibinin, SHT-21'in uygulanabilir gereksinimlerine uymadığına dair nesnel kanıt bulunduğu, bulgu aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Seviye-1 bulgu, uygulanabilir tasarım verileri ile kontrolsüz bir uygunsuzluğa yol açabilecek ve hava aracının emniyetini etkileyebilecek, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur.2. Seviye-2 bulgu, Seviye-1 olarak sınıflandırılmayan, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur. <p>(b) Seviye-3 bulgu, nesnel kanıt ile belirlenmiş, (a) Bendinde belirtilen bir uyumsuzluğa yol açabilecek olası problemleri kontrol altına almak için tanımlanmış bulgudur.</p> <p>(c) Bulgular ile ilgili bildirim alınmasından sonra:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Seviye-1 bulgu olması durumunda, mutabakat mektubu sahibi, bulgunun yazılı teyidinin ardından, 21 iş gününden daha uzun olmayacak bir süre içinde Genel Müdürlük tarafından kabul edilecek düzeltici işlemi uygulamalıdır.2. Seviye-2 bulgu olması durumunda, düzeltici faaliyet süresi bulgunun içeriğine bağlı olarak, üç aydan daha uzun olmayacak şekilde, Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Bazı durumlarda, bulgunun içeriğine bağlı olarak Genel Müdürlük bu üç aylık süreyi mutabakat kalınan düzeltici işlem planına göre uzatabilir.3. Seviye-3 bulgu durumunda mutabakat mektubu sahibi tarafından ivedi işlem yapılması gerekmez. <p>(d) Seviye-1 veya Seviye-2 bulgular olması durumunda, Genel Müdürlük tarafından mutabakat mektubu, kısmi veya tam olarak sınırlandırılabilir, askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Mutabakat mektubu sahibi, anlaşma metninin sınırlandırıldığı, askıya alındığı veya iptal edildiği bildirimini aldığı zamanında teyit etmelidir.</p>
21.A.125C	Süre ve Sürekli Geçerlilik <p>(a) Mutabakat mektubu bir yılı geçmeyecek sınırlı bir süre için yayımlanır. Aşağıdakilerden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda geçersiz kalır;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mutabakat mektubu belge sahibinin bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimleri ile uyumu göstermekte başarısız olması,2. Üreticinin anlaşma çerçevesinde; ürün, parça veya teçhizat üretim kontrolünü tatmin edici bir seviyede sürdüremediğine yönelik kanıt olması,3. Üreticinin 21.A.122 maddesi gereksinimlerini artık karşılamıyor olması veya4. Mutabakat mektubunun iade edilmesi, iptal edilmesi veya süresinin geçmesi <p>(b) Askıya alınma, iptal edilme veya zaman aşımı durumunda mutabakat mektubu Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.</p>

21.A.126	Üretim Muayene Sistemi <p>(a) 21.A.125A maddesi (a) bendi çerçevesinde gerekli olan üretim muayene sistemi, aşağıda belirtilen konularda kullanılacak yöntemleri sağlamalıdır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bitmiş ürünlerde kullanılan, gelen malzemelerin ve satın alınan veya alt yükleniciye yaptırılan parçaların uygulanabilir tasarım verilerinde belirtildiği şekilde olduğu,2. Gelen malzemelerin ve satın alınan veya alt yükleniciye yaptırılan parçaların uygun şekilde tanımlandığı,3. Bitmiş ürünün kalitesini ve emniyetini etkileyen prosesler, montaj teknikleri ve üretim yöntemlerinin Genel Müdürlük tarafından kabul edilen şartnamelere uygun olarak yapıldığı,4. Muadil malzemeler dâhil tasarım değişikliklerinin, Altbölüm D veya E'ye göre onaylandığı ve bitmiş ürüne uygulanmadan önce kontrol edildiği. <p>(b) 21.A.125A maddesi (a) bendi çerçevesinde gerekli olan üretim muayene sistemi, aynı zamanda aşağıdakileri güvence altına almalıdır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Üretim sürecindeki parçaların, uygulanabilir tasarım verileri ile uygunluk açısından en doğru tespitlerin yapılabileceği üretim noktalarında muayene edilmelidir,2. Hasar görmeye ve bozulmaya maruz kalabilecek malzemeler uygun şekilde depolanmalı ve yeterli seviyede korunmalıdır,3. Güncel tasarım teknik resimleri, üretim ve muayene personeli için hazır ve erişilebilir olmalı ve gerektiğinde kullanılmalıdır,4. Reddedilen malzeme ve parçalar, bitmiş ürüne takılmasına engel olacak biçimde ayrılmalı ve tanımlanmalıdır,5. Bitmiş ürüne takılması düşünülen, tasarım verileri veya şartnamelerine uymaması nedeniyle ayrılan malzeme ve parçalar, onaylı bir mühendislik ve üretim gözden geçirme prosedürüne tabi tutulmalıdır. Bu prosedürle kullanılabilmesi belirlenen malzeme ve parçalar, eğer yeniden işlem veya tamir gerekli ise uygun biçimde tanımlanmalı ve yeniden muayene edilmelidir. Bu prosedürle reddedilen malzeme ve parçalar, bitmiş üründe kullanılmayacağını belirtmek üzere işaretlenmeli ve hurdaya ayrılmalıdır.6. Üretim muayene sistemi içerisinde oluşturulan kayıtlar tutulmalı, kayıtlar mümkün olduğunca bitmiş ürün veya parçayla ilişkili olarak tanımlanmalı ve ürünün sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere üretici tarafından saklanmalıdır.
21.A.127	Testler: Hava Aracı <p>(a) Bu Altbölüm çerçevesinde üretilen hava aracı üreticileri, üretim için onaylı yer ve uçuş test prosedürü ve kontrol formları oluşturmalıdır. 21.A.125A maddesi (a) bendinde belirtilen şartlara uyum sağlandığının gösterimi için üreticiler, üretilen her hava aracını bu formlara göre test etmelidir.</p> <p>(b) Her bir üretim test prosedürü en az aşağıdakileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kullanım niteliklerinin kontrolü2. Uçuş performansının kontrolü (normal hava aracı teçhizatı kullanılarak)

	<ol style="list-style-type: none">3. Hava aracı ekipman ve sistemlerinin tamamının düzgün çalıştığı kontrolü4. Uçuş testinden sonra tüm teçhizatın uygun işaretlendiğinin, tüm etiketlerin ve gerekli uçuş el kitaplarının olduğunun belirlenmesi5. Hava aracının kullanım karakteristiklerinin yer kontrolü6. Test edilen hava aracına özgü diğer unsurların kontrolü.
21.A.128	Testler: Motorlar ve Pervaneler Bu Altbölüm çerçevesinde üretilen motor veya değişken hatveli pervane üreticileri, her ürünün 21.A.125A maddesi (a) bendinde belirtilen şartlara uyum sağladığını göstermelidir. Bu amaçla her ürün, Tip Sertifikasında belirtilen şartlarda çalıştığının gösterimi için Tip Sertifikası sahibinin dokümantasyonunda belirtilen uygun fonksiyonel teste tabi tutulmalıdır.
21.A.129	Üreticinin Yükümlülükleri Bu Altbölüm çerçevesinde üretilen ürün, parça veya teçhizatın üreticisi; (a) Her bir ürün, parça veya teçhizatın Genel Müdürlük tarafından muayene edilmesi için erişim imkânı sağlamalıdır, (b) Ürünün, uygulanabilir tasarım verilerine uygunluğunu belirlemek için gerekli teknik veri ve resimleri üretim alanında hazır bulundurmalıdır. (c) Her bir ürünün uygulanabilir tasarım verilerine uygun ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu güvence altına alan üretim muayene sisteminin sürekliliğini sağlamalıdır. (d) Tip sertifikası, tahditli tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibine, üretilmiş ürün, parça veya teçhizatın sürekli uçuşa elverişliliği ile ilgili tüm konularda destek sağlamalıdır. (e) Emniyet ile ilgili olay raporlarının derlenmesini ve değerlendirilmesini mümkün kılacak, olumsuz eğilimleri veya kusurları belirlemek ve raporlanabilir olayları ortaya çıkarmak için, dâhili olay raporlama sistemi oluşturmalı ve idame ettirmelidir. Bu sistem, olaylarla ilgili bilgilerin değerlendirilmesini ve yayımlanmasını içermelidir. (f) 1. Ürün, parça veya teçhizatın servise verildikten sonra, uygulanabilir tasarım verilerinden sapmaların olduğu belirlenen tüm durumları; tip sertifikası, tahditli tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibine raporlamalıdır. Ayrıca üretici, emniyetsiz bir duruma neden olabilecek bu sapmaları belirlemek için tip sertifikası, tahditli tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibi ile birlikte inceleme yapmalıdır. 2. Alt bent (1)'e göre tanımlanan emniyetsiz duruma neden olabilecek sapmaları Genel Müdürlüğe raporlamalıdır. Bu tür raporlar Genel Müdürlüğün belirlediği 21.A.3A maddesi (b)(2) alt bendi çerçevesinde açıklanan biçim ve usulde hazırlanmalıdır. 3. Üreticinin başka bir üretim organizasyonunun tedarikçisi olduğu durumda, ürün, parça veya teçhizatın servise verilmesinden sonra, uygulanabilir tasarım verilerinden muhtemel sapmalarını ayrıca üretim organizasyonuna da raporlamalıdır.

21.A.130	<p>Uygunluk Beyanı (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Bu Altbölüm çerçevesinde üretilen ürün, parça veya teçhizatın her bir üreticisi, hava aracı için SHGM Form 52 veya diğer ürün, parça veya teçhizat için SHGM Form 1 ile bir uygunluk beyanı yayımlamalıdır. Bu beyan, üretim organizasyonunda konuyla ilgili sorumlu bölümün yetkilendirilmiş personeli tarafından imzalanmalıdır.</p> <p>(b) Uygunluk Beyanı aşağıdakileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Her bir ürün, parça veya teçhizat için, ürün, parça veya teçhizatın onaylı tasarım verilerine ve emniyetli kullanım şartlarına uygun olduğuna dair beyanı,2. Her bir hava aracı için, 21.A.127 maddesi (a) bendine uygun olarak hava aracının hem yerde hem uçuşta kontrol edilmiş olduğuna dair beyanı,3. Her bir motor veya değişken hatveli pervane için, üretici tarafından 21.A.128 maddesine uygun olarak son fonksiyonel testlere tabi tutulduğuna dair beyanı,4. ilave olarak, motorlar için, üretimi tamamlanmış her bir motorun, motor üretim tarihinde yürürlükte olan uygulanabilir emisyon gereksinimleri ile uyumlu olduğuna dair beyanı. <p>(c) Bu tür ürün, parça veya teçhizatın her bir üreticisi Genel Müdürlük tarafından geçerli kılınmak üzere, aşağıda belirtilen durumlarda güncel Uygunluk Beyanı sunmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bu tür ürün, parça veya teçhizatın yeni sahibine ilk gönderiminde veya2. Hava aracı ilk uçuşa elverişlilik sertifikası başvurusunda veya3. Motor, pervane, parça veya teçhizatın uçuşa elverişlilik çıkış dokümanının asıl yayımı için başvuru yapıldığında. <p>(d) Genel Müdürlük, muayeneden sonra ürün, parça veya teçhizatı uygulanabilir tasarım verilerine ve emniyetli kullanıma uygun bulursa Uygunluk Beyanını imzalayarak geçerli kılar.</p>
-----------------	---

Tablo-6

ALTBÖLÜM G	
ÜRETİM ORGANİZASYON ONAYI	
21.A.131	Kapsam Bu Altbölüm; (a) Ürün, parça ve teçhizatın uygulanabilir tasarım verilerine uygunluk gösteriminden sorumlu üretim organizasyonu için Üretim Organizasyon Onayının (ÜOO) yayımlanması kapsamında gerekli prosedürü ve (b) Bu tür onaylar için başvuru veya onay sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen kuralları tanımlar.
21.A.133	Başvuru İçin Uygunluk Bu Altbölüm kapsamında onay başvurusu için, aşağıdaki koşulları sağlamak şartı ile herhangi bir özel ya da tüzel kişi ('organizasyon') uygun kabul edilir. Başvuru sahibinin: (a) Bu Altbölüm çerçevesindeki onayın, belirlenmiş iş kapsamında, özel bir tasarıma uygunluk gösterimi için gerekli olduğunu ispatlaması ve (b) Bu özel tasarım onayı için belge veya başvuru sahibi olması veya (c) Bu özel tasarım onayı başvuru veya belge sahibi ile uygun bir düzenleme yaparak, üretim ve tasarım arasında yeterli düzeyde koordinasyonu güvence altına almış olması gerekir.
21.A.134	Başvuru Üretim Organizasyon Onayı için her başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır ve 21.A.143 maddesinin gerektirdiği bilgileri ve 21.A.151 maddesi çerçevesinde yayımlanması talep edilen onay şartlarının esaslarını içerir.
21.A.135	Üretim Organizasyon Onayı Yayımlanması Başvuru yapan organizasyon, bu Altbölüm çerçevesinde uygulanabilir gereksinimler ile uyumunu gösterdiğinde, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan bir Üretim Organizasyon Onayına sahip olmaya hak kazanır.
21.A.139	Kalite Sistemi (a) Üretim organizasyonu, bir kalite sistemi kurduğunu ve idame ettirebildiğini göstermelidir. Kalite sistemi yazılı olarak tanımlanmalıdır. Bu kalite sistemi; organizasyonun, kendi veya ortaklarının ürettiği ya da tedarikçilerden veya alt yükleniciden temin edilen, her bir ürün, parça veya teçhizatın uygulanabilir tasarım verilerine ve emniyetli kullanıma uygun olduğunu güvence altına alabilmesine ve böylelikle 21.A.163 maddesi içerisinde bahsedilen imtiyazları icra edebilmesine imkân vermelidir. (b) Kalite sistemi: 1. Onay kapsamı içerisinde uygulanabildiğinde, aşağıdakiler için kontrol prosedürlerini içermelidir: (i) Doküman yayımı, onayı ve değişikliği (ii) Tedarikçi ve alt yüklenici değerlendirme, denetim ve kontrolü (iii) Gelen ürün, parça, malzeme ve teçhizatın (müşteri tarafından sağlanan yeni veya kullanılmış ürünler dâhil) uygulanabilir tasarım verilerinde belirtildiği şekilde doğrulanması (iv) Tanımlama ve izlenebilirlik (v) Üretim prosesleri

	<p>(vi) Üretim uçuş testleri dâhil muayene ve testler</p> <p>(vii) Alet, master ve test teçhizatının kalibrasyonu</p> <p>(viii) Uygun olmayan ürün kontrolü</p> <p>(ix) Tasarım onayı başvuru veya belge sahibi ile uçuşa elverişlilik koordinasyonu</p> <p>(x) Kayıtların tutulması ve saklanması</p> <p>(xi) Personel yeterliliği ve yetkinliği</p> <p>(xii) Uçuşa elverişlilik çıkış dokümanlarının yayımlanması</p> <p>(xiii) Taşıma, depolama ve paketleme</p> <p>(xiv) İç kalite denetimleri ve düzeltici işlemler</p> <p>(xv) Onay şartları dâhilinde, onaylanmış tesisler dışında herhangi bir yerde gerçekleştirilen çalışma</p> <p>(xvi) Hava aracının emniyetli kullanım koşullarının idamesi için üretimin tamamlanmasından sonra ama teslimattan önce yapılan işler</p> <p>(xvii) Özel Uçuş İzni Belgesinin yayımlanması ve buna bağlı uçuş koşullarının onaylanması</p> <p>Kontrol prosedürleri herhangi bir kritik parça için özel hükümleri içermelidir.</p> <p>2. Bu sistemin yazılı prosedürlerine uyumu ve prosedürlerin yeterliliğini izlemek için bağımsız kalite güvence fonksiyonunu içermelidir. Bu izleme, gerektiğinde düzeltici işlemi güvence altına almak için 21.A.145 maddesi (c)(2) alt bendi içerisinde atıfta bulunulan kişi veya gruba ve nihayetinde 21.A.145 maddesi (c)(1) alt bendinde atıfta bulunulan yöneticiye geri beslemeyi sağlayacak sistemi içermelidir.</p>
21.A.143	<p>El Kitabı (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Organizasyon, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgileri içeren bir üretim organizasyonu el kitabını sunmalıdır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Onaylı organizasyonun bu Altbölüm ile uyumu gösteren üretim organizasyonu el kitabına ve bağlı el kitaplarına her zaman uyumlu olunacağını taahhüt eden ve sorumlu yönetici tarafından imzalanan bildirim,2. 21.A.145 maddesi (c)(2) alt bendine uygun olarak Genel Müdürlük tarafından kabul edilen yönetici unvan ve isimleri,3. 21.A.145 maddesi (c)(2) alt bendinin gerektirdiği şekilde, organizasyon adına doğrudan Genel Müdürlük ile müzakere edilecek konular da dâhil, yöneticilerin görev ve sorumlulukları,4. 21.A.145 maddesi (c)(1) ve 21.A.145 maddesi (c)(2) alt bendinin gerektirdiği şekilde, yöneticilerin sorumluluk zincirini gösteren organizasyon şeması,5. 21.A.145 maddesi (d) alt bendi içinde atıfta bulunulan şekilde onaylayıcı personelin bir listesi,6. İş gücü kaynağının genel bir tanımı,7. Üretim organizasyonunun onay sertifikası içerisinde belirtilen her bir adreste yer alan tesislerinin genel bir tanımı,

	<p>8. Üretim organizasyonunun, onay şartlarıyla ilişkili iş kapsamının genel bir tanımı,</p> <p>9. Organizasyonel değişikliklerin Genel Müdürlüğe bildirilmesi için prosedür,</p> <p>10. Üretim organizasyonu el kitabının güncellenmesi için prosedür,</p> <p>11. 21.A.139 maddesi (b)(1) alt bendinin gerektirdiği kalite sistemi ve prosedürlerinin tanıtımı,</p> <p>12. 21.A.139 maddesi (a) bendi içerisinde atıfta bulunulan kendisi dışındaki kuruluşların listesi.</p> <p>13. Eğer uçuş test faaliyetleri gerçekleştirilecek ise, uçuş test ile ilgili olarak organizasyonun politika ve süreçlerini tanımlayan bir uçuş test operasyonları el kitabı hazırlanmalıdır. Bu uçuş test operasyonları el kitabı aşağıdakileri içermelidir:</p> <p>(i) Uçuş test organizasyonunun uçuş izni yayımlanması sürecindeki ilgisi de dâhil olmak üzere organizasyonun uçuş test süreçlerinin tanıtımı,</p> <p>(ii) Part 21 Ek XII gereksinimlerine uygun olarak; yapısı, yetkinliği, geçerlilik ve uçuş süresi sınırlamalarını içeren personel politikası,</p> <p>(iii) Uçuş test eğitimi ve mürettebat dışında kişilerin taşınmasına ilişkin prosedürler,</p> <p>(iv) Risk ve emniyet yönetimi politikası ve ilgili metodolojiler,</p> <p>(v) Taşınacak teçhizat ve ekipmanların belirlenmesine ilişkin prosedürler,</p> <p>(vi) Uçuş test ile ilgili olarak hazırlanmış dokümanların listesi,</p> <p>(b) Üretim organizasyonu el kitabı, organizasyon içerisindeki değişikliklere göre güncellenmeli ve ilgili tüm güncellemeler Genel Müdürlüğe gönderilmelidir.</p>
21.A.145	<p>Onay Gereksinimleri</p> <p>Üretim organizasyonu, 21.A.143 maddesine göre sunulan bilgiler temelinde aşağıdakileri göstermelidir:</p> <p>(a) Genel onay gereksinimleri ile ilgili olarak; tesisler, çalışma şartları, avadanlık/aletler, prosesler/ilgili malzemeler, personel sayısı, yetkinliği ve genel organizasyonun, 21.A.165 maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek için yeterli olduğunu.</p> <p>(b) Tüm gerekli uçuşa elverişlilik, gürültü, kasıtlı yakıt boşaltma ve egzoz emisyon verileri ile ilgili olarak:</p> <p>1. Üretim organizasyonunun Genel Müdürlükten ve tip sertifikası, tahditli tip sertifikası veya tasarım onayı başvuru veya belge sahiplerinden uygulanabilir tasarım verileri ile uygunluğu belirlemek için bu tür verileri aldığını,</p> <p>2. Üretim organizasyonunun; uçuşa elverişlilik, gürültü, kasıtlı yakıt boşaltma ve egzoz emisyon verilerinin doğru bir şekilde üretim verilerinin içerisinde dahil edildiğini güvence altına almak için bir prosedür oluşturduğunu.</p>

	<p>3. Bu tür verilerin güncel tutulduğunu ve görevini gerçekleştirmek için bu verilere ihtiyaç duyan tüm personel için hazır ve erişilebilir olduğunu.</p> <p>(c) Yönetim ve personel ile ilgili olarak:</p> <p>1. Üretim organizasyonu tarafından bir yöneticinin atandığını ve yöneticinin Genel Müdürlüğe karşı sorumlu olduğunu. Tüm üretimin gerekli standartlara göre gerçekleştirildiğinin ve üretim organizasyonunun 21.A.143 maddesi gereği oluşturulmuş el kitabında tanımlanan veri ve prosedür ile sürekli uyum içinde olduğunun güvence altına alınması bu yöneticinin sorumluluğundadır.</p> <p>2. Üretim organizasyonu tarafından bu Talimatın gereksinimlerine uyumu sağlamak için bir veya birden fazla kişinin atandığını ve yetki sınırlarının tanımlandığını. Bu kişiler Alt Bent (1) içerisinde atıfta bulunulan sorumlu yöneticinin doğrudan yetkisi altında hareket edecektir. Atanan kişiler sorumluluklarını yerine getirmek için uygun bilgi, altyapı ve deneyim sahibi olduklarını göstermelidir.</p> <p>3. Her seviyedeki personele kendilerine verilen sorumlulukları yerine getirebilmeleri için uygun yetkinin verildiğini ve üretim organizasyonu içerisinde uçuşa elverişlilik, gürültü, kasıtlı yakıt boşaltımı ve egzoz emisyon verileri konuları ile ilgili olarak tam ve etkili koordinasyonun var olduğunu.</p> <p>(d) Onay şartları veya kapsamı içerisinde 21.A.163 maddesi çerçevesinde yayımlanan dokümanları imzalamak için üretim organizasyonu tarafından yetkilendirilen onaylayıcı personel ile ilgili olarak:</p> <p>1. Onaylayıcı personelin kendilerine verilen sorumlulukları yerine getirebilmesi için bilgi, altyapı (organizasyondaki diğer fonksiyonlar dâhil) ve deneyiminin yeterli olduğunu</p> <p>2. Üretim organizasyonunun, tüm onaylayıcı personelinin yetki kapsamının detaylarını içeren gerekli kayıtları tuttuğunu</p> <p>3. Onaylayıcı personele yetki kapsamlarını içeren kanıtların sağlandığını</p>
21.A.147	<p>Onaylı Üretim Organizasyonunda Değişiklikler</p> <p>(a) Üretim Organizasyon Onayının yayımlanmasından sonra uygunluk gösterimi veya ürün, parça ve teçhizatın uçuşa elverişlilik, gürültü karakteristikleri, kasıtlı yakıt boşaltma, egzoz emisyonu ile ilgili her önemli değişiklik ve özellikle kalite sistemi ile ilgili önemli değişiklikler Genel Müdürlük tarafından onaylanmalıdır. Onay için başvuru, Genel Müdürlüğe yazılı olarak sunulmalı ve organizasyon bu değişikliği uygulamadan önce bu Altbölüm ile uyumlu kalmaya devam edeceğini Genel Müdürlüğe göstermelidir.</p> <p>(b) Genel Müdürlük, onayın askıya alınmasına karar vermedikçe, bu tür değişiklikler sırasında bu Altbölüm çerçevesinde onaylanmış üretim organizasyonunun çalışma koşullarını belirler.</p>
21.A.148	<p>Yer Değişiklikleri</p> <p>Onaylı üretim organizasyonunun üretim tesis yerlerinin değişimi önemli değişiklik olarak değerlendirilmeli ve dolayısıyla 21.A.147 maddesi ile uyumlu olmalıdır.</p>

21.A.149	Devredilebilirlik 21.A.147 maddesi kapsamında önemli değişiklik olarak değerlendirilen mülkiyet değişiklikleri hariç, Üretim Organizasyonu Onayı devredilemez.
21.A.151	Onay Şartları Belge sahibinin 21.A.163 maddesi çerçevesindeki imtiyazları uygulamak için yetkilendirildiği onay şartları; işin kapsamını, ürünleri veya parça ve teçhizatın kategorilerini veya her ikisini birden belirtmelidir. Bu şartlar üretim organizasyonu onayının bir parçası olarak yayımlanır.
21.A.153	Onay Şartlarında Değişiklikler Onay şartları ile ilgili her bir değişiklik Genel Müdürlük tarafından onaylanmalıdır. Onay şartları ile ilgili değişiklik başvurusu, Genel Müdürlük tarafından belirlenen biçim ve usulde yapılır. Başvuru sahibi bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimlerine uyumu göstermelidir.
21.A.157	İncelemeler Üretim organizasyonu, bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimleri ile uyumu ve bu uyumun sürekliliğini tespit etmek kapsamında, ortaklar ve alt yüklenicilerin incelenmesi de dâhil Genel Müdürlüğün her türlü incelemeyi yapması için gerekli tedbirleri almalıdır.
21.A.158	Bulgular (a) Üretim organizasyon onayı belge sahibinin bu Talimatın uygulanabilir gereksinimlerine uymadığına dair nesnel kanıt bulunduğu, bulgu aşağıdaki şekilde sınıflandırılır: 1. Seviye-1 bulgu, uygulanabilir tasarım verileri ile kontrolsüz bir uygunsuzluğa yol açabilecek ve hava aracının emniyetini etkileyebilecek, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur. 2. Seviye-2 bulgu, Seviye-1 olarak sınıflandırılmayan, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur. (b) Seviye-3 bulgu, nesnel kanıt ile belirlenmiş, (a) bendinde belirtilen bir uygunsuzluğa yol açabilecek olası problemleri kontrol altına almak için tanımlanmış bulgudur. (c) Bulgular ile ilgili bildirim alınmasından sonra: 1. Seviye-1 bulgu olması durumunda, üretim organizasyon onayı sahibi, bulgunun yazılı teyidinin ardından, 21 iş gününden daha uzun olmayacak bir süre içinde Genel Müdürlük tarafından kabul edilecek düzeltici işlemi uygulamalıdır. 2. Seviye-2 bulgu olması durumunda, düzeltici faaliyet süresi bulgunun içeriğine bağlı olarak, üç aydan daha uzun olmayacak şekilde, Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Bazı durumlarda, bulgunun içeriğine bağlı olarak Genel Müdürlük bu üç aylık süreyi mutabık kalınan düzeltici işlem planına göre uzatabilir. 3. Seviye-3 bulgu durumunda üretim organizasyon onayı sahibi tarafından ivedi işlem yapılması gerekmez. (d) Seviye-1 veya Seviye-2 bulgu olması durumunda, Genel Müdürlük tarafından üretim organizasyon onayı, kısmen veya tamamen sınırlandırılabilir, askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Üretim

	organizasyon onayı sahibi, onayın sınırlandırıldığı, askıya alındığı veya iptal edildiği bildirimini aldığı en kısa sürede teyit etmelidir.
21.A.159	Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) Üretim organizasyon onayı sınırsız bir süre için yayımlanır. Aşağıdakilerden birinin gerçekleşmesi durumunda geçersiz kalır; 1. Üretim organizasyon onay sahibinin bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimleri ile uyumu göstermekte başarısız olması, 2. Genel Müdürlüğün 21.A.157 maddesine göre gerçekleştireceği incelemelerin belge sahibi veya herhangi bir ortağı ya da alt yüklenicisi tarafından engellenmesi, 3. Üretim organizasyonun; onay kapsamındaki ürün, parça veya teçhizat üretim kontrolünü yeterli seviyede sürdüremediğine yönelik kanıt olması, 4. Üretim organizasyonun 21.A.133 maddesinde belirtilen gereksinimlerini artık karşılamıyor olması veya 5. Sertifikanın geri çağırılmış veya iptal edilmiş olması. (b) Askıya alınma veya iptal edilme durumunda, üretim organizasyon onay belgesi Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.
21.A.163	İmtiyazlar 21.A.135 maddesine göre yayımlanan onay şartlarına uygun olarak, üretim organizasyonu onay sahibi: (a) SHT-21 çerçevesinde üretim faaliyetlerini gerçekleştirebilir. (b) Bütün hava aracı söz konusu olduğunda ve 21.A.174 maddesi çerçevesinde Uygunluk Beyanı (SHGM Form 52) sunulması durumunda, ilave bir gösterimde bulunmaksızın hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikası ve gürültü sertifikası alabilir. (c) Diğer ürün, parça veya teçhizat söz konusu olduğunda ilave bir gösterimde bulunmaksızın Onaylı Çıkış Sertifikaları (SHGM Form 1) yayımlayabilir. (d) Kendi ürettiği yeni bir uçağın bakımını yapabilir ve bu bakım ile ilgili olarak bakım çıkış sertifikası (SHGM Form 53) yayımlayabilir. (e) Ürettiği hava aracı ve üretim için Genel Müdürlük ile mutabık kalınan prosedürler çerçevesinde; üretim organizasyon onayı kapsamında hava aracı konfigürasyonunu kontrol altında tutuyor ve uçuş için onaylanmış tasarım koşullarıyla uygunluğunu doğruluyorsa, 21.A.710 maddesi (b) bendinde belirtilen uçuş koşulları onayı dâhil 21.A.711 maddesi (c) bendine uygun olarak, kendi ürettiği hava aracı için özel uçuş izni yayımlayabilir.
21.A.165	Belge Sahibinin Yükümlülükleri (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Üretim organizasyon onayı belge sahibi: (a) 21.A.143 maddesine göre oluşturulan üretim organizasyonu el kitabı ve içinde referans verilen dokümanların organizasyon içerisinde temel çalışma dokümanları olarak kullanılmasını sağlamalıdır. (b) Üretim organizasyonunun, Üretim Organizasyon Onayı kapsamında onaylanmış veri ve prosedürlere uygunluğunu sürdürmelidir.

	<p>(c) 1. Üretimi tamamlanmış her bir hava aracının, Uygunluk Beyanlarının Genel Müdürlüğe sunulması öncesinde tip tasarımına uygunluğunu ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu belirlemelidir; veya</p> <p>2. Diğer ürün, parça veya teçhizatın tamamlanmış olduğunu, onaylı tasarım verilerine uygun ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu, bu durumu sertifikalandırmak amacıyla SHGM Form 1 yayımlanmadan önce belirlemelidir;</p> <p>3. İlave olarak, motorlar için, üretimi tamamlanmış motorun, motorun üretildiği tarih itibarıyla uygulanabilir emisyon gereksinimleriyle uyumlu olduğunu belirlemelidir;</p> <p>4. Diğer ürün, parça veya teçhizatın uygulanabilir verilerle uyumlu olduğunu, uygunluk sertifikası olarak kullanılacak SHGM Form 1'i yayımlamadan önce belirlemelidir.</p> <p>(d) Gerçekleştirilen işin tüm detaylarını kayıt altına almalıdır.</p> <p>(e) Olumsuz eğilimleri veya kusurları belirlemek ve raporlanabilir olayları ortaya çıkarmak için, emniyet ile ilgili olay raporlarının toplanması ve değerlendirilmesini mümkün kılacak dâhili olay raporlama sistemi oluşturmalı ve idame ettirmelidir. Bu sistem, olaylarla ilgili bilgilerin değerlendirilmesini ve yayımlanmasını içermelidir.</p> <p>(f) 1. Ürün, parça veya teçhizatın servise verildikten sonra, uygulanabilir tasarım verisinden muhtemel saptığı tüm durumları; tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibine raporlamalıdır. Ayrıca üretici, emniyetsiz bir duruma neden olabilecek bu sapmaları belirlemek için tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibi ile birlikte inceleme yapmalıdır.</p> <p>2. Alt bent (1)'e göre tanımlanan emniyetsiz duruma neden olabilecek sapmaları Genel Müdürlüğe raporlamalıdır. Bu tür raporlar Genel Müdürlüğün belirlediği 21.A.3A maddesi (b)(2) alt bendi çerçevesinde açıklanan biçim ve usulde hazırlanmalıdır.</p> <p>3. Üretim Organizasyonu Onay sahibi; başka bir üretim organizasyonunun tedarikçisi olduğu durumda, ürün, parça veya teçhizatın servise verilmesinden sonra, uygulanabilir tasarım verilerinden muhtemel sapmalarını ayrıca diğer üretim organizasyonuna da raporlanmalıdır.</p> <p>(g) Ürettiği ürün, parça veya teçhizatın sürekli uçuşa elverişliliğinin sağlanması kapsamında tip sertifikası veya tasarım onayı belge sahibine destek vermelidir.</p> <p>(h) Ürün, parça veya teçhizatın uygunluğunu gösteren verilerin saklanması güvence altına almak üzere Ortak, tedarikçi ve alt yüklenicilerinde uyum sağlayacağı gereksinimlere göre bir arşivleme sistemi oluşturmalıdır. Bu tür veriler Genel Müdürlüğün erişimine açık olacak şekilde muhafaza edilmeli ve ürün, parça veya teçhizatın sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere saklanmalıdır.</p> <p>(i) Belge sahibi, onay şartları kapsamında bakım çıkış sertifikası yayımlamadan önce her bir tamamlanmış hava aracına gerekli bakımın</p>
--	--

	<p>uygulandığını ve her bir hava aracının emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu belirlemelidir.</p> <p>(j) Uygulanabildiğinde, 21.A.163 maddesi (e) bendinin sağladığı imtiyaz çerçevesinde, özel uçuş izninin yayımlanabilmesi için uçuş koşullarını belirlemelidir.</p> <p>(k) Uygulanabildiğinde, 21.A.163 maddesi (e) bendinin sağladığı imtiyaz çerçevesinde, hava aracı için özel uçuş izni yayımlamadan önce 21.A.711 maddesi (c) ve (e) bentleri ile uyumu sağlamalıdır.</p>
--	---

Tablo-7

ALTBÖLÜM H UÇUŞA ELVERİŞLİLİK SERTİFİKALARI VE TAHDİTLİ UÇUŞA ELVERİŞLİLİK SERTİFİKALARI	
21.A.171	Kapsam Bu Alt bölüm uçuşa elverişlilik sertifikalarının yayımlanma prosedürünü tanımlar.
21.A.172	Başvuru İçin Uygunluk Türk Uçak Sicilinde adına hava aracı kaydı yapılmış veya yapılacak olan herhangi bir özel veya tüzel kişi veya onun temsilcisi, bu Alt bölüm çerçevesinde ilgili hava aracı uçuşa elverişlilik sertifikası için başvuru sahibi olarak uygun kabul edilir.
21.A.173	Sınıflandırma Uçuşa elverişlilik sertifikaları aşağıdaki şekilde sınıflandırılır: (a) Uçuşa elverişlilik sertifikası, bu Talimata göre yayımlanmış bir tip sertifikasına uygun hava araçları için yayımlanan sertifikadır. (b) Tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası aşağıdaki hava araçları için yayımlanan sertifikadır: 1. Bu Talimata uygun olarak yayımlanmış tahditli tip sertifikasına uygun olan hava araçları veya 2. Genel Müdürlüğe; yeterli emniyet seviyesini sağlayan özel uçuşa elverişlilik şartnamelerine uyumlu olduğu gösterilmiş olan hava araçları.
21.A.174	Başvuru (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Uçuşa elverişlilik sertifikası için başvuru; 21.A.172 maddesine uygun olarak Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. (b) Uçuşa elverişlilik sertifikası veya tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası için başvuru aşağıdakileri içermelidir: 1. Başvuru yapılan uçuşa elverişlilik sertifikası sınıfı; 2. Yeni hava araçları ile ilgili olarak: (i) Uygunluk beyanı - 21.A.163 maddesi (b) bendi çerçevesinde yayımlanan uygunluk beyanı veya - 21.A.130 maddesi (b) bendi çerçevesinde yayımlanan ve Genel Müdürlük tarafından geçerli kılınan uygunluk beyanı veya - İthal edilen hava aracı için; ihracatı gerçekleştiren otorite tarafından imzalanan, hava aracının Genel Müdürlük tarafından kabul edilen tasarıma uygun olduğuna dair bir bildirim. (ii) Yükleme planıyla birlikte ağırlık ve denge raporu. (iii) Belirli hava aracı için uygulanabilir sertifikasyon şartnamesinin gerektirdiği uçuş el kitabı 3. Kullanılmış hava aracı ile ilgili olarak: (i) Türk Uçak siciline kayıtlı ise; SHY-M Yönetmeliğine uygun olarak yayımlanan bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, (ii) Türkiye'ye ithal edilen hava aracı ise;

	<p>- Hava aracının halen tescilinin bulunduğu veya daha önce tescil edildiği ülkenin yetkili otoritesi tarafından verilen, devir anında hava aracının uçuşa elverişlilik durumunu yansıtan bir bildirim.</p> <p>- Yükleme planıyla birlikte ağırlık ve denge raporu.</p> <p>- Belirli hava aracı için uygulanabilir uçuşa elverişlilik kodunun gerektirdiği uçuş el kitabı</p> <p>- Hava aracı üretim, modifikasyon ve bakım standartlarını belirlemek için tahditli uçuşa elverişlilik sertifikasına bağlı tüm sınırlamaları da içeren geçmiş kayıtlar.</p> <p>- SHY-M Yönetmeliğine uygun olarak yapılan uçuşa elverişlilik gözden geçirmesini müteakip Uçuşa Elverişlilik Sertifikası veya Tahditli Uçuşa Elverişlilik Sertifikası için tavsiye raporu ve Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Sertifikası</p> <p>(c) Aksi yönde mutabakat olmadıkça, Alt Bent (b)(2)(i) ve (b)(3)(ii)'de atıfta bulunulan bildirimler, hava aracının Genel Müdürlüğe sunulma tarihinden en fazla 60 gün önce yayımlanmalıdır.</p>
21.A.175	Dil Uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerinin gerektirdiği el kitapları, plakalar, listeler, gösterge işaretlemeleri ve diğer gerekli bilgiler Genel Müdürlük tarafından kabul edilen dillerde sunulmalıdır.
21.A.177	Ekleme veya Değişiklik Uçuşa Elverişlilik Sertifikasına ekleme veya değişiklikler yalnızca Genel Müdürlük tarafından yapılır.
21.A.179	Devredilebilirlik ve Yeniden Yayımlama Bir hava aracının mülkiyeti el değiştirdiğinde, hava aracının aynı tescilde kalması şartıyla: (a) Uçuşa elverişlilik sertifikası veya yalnızca tahditli tip sertifikasına uygun olarak yayımlanmış tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası hava aracı ile birlikte devredilir; (b) Tahditli tip sertifikasına uygun olmayan tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası hava aracı ile birlikte devredilir.
21.A.180	Muayeneler Uçuşa elverişlilik sertifikası belge sahibi, Genel Müdürlük tarafından talep edilmesi durumunda uçuşa elverişlilik belgesi yayımlanmış hava aracına gerekli erişimi sağlamalıdır.
21.A.181	Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) Uçuşa elverişlilik sertifikası süresiz olarak yayımlanır. Aşağıdakiler sağlandığı sürece geçerliliğini korur: 1. Uygulanabilir tip tasarımı ve sürekli uçuşa elverişlilik gereksinimleri ile uyum ve 2. Hava aracının aynı tescilde kalması ve 3. Uçuşa elverişlilik sertifikasının dayandığı tip sertifikası veya tahditli tip sertifikasının 21.A.51 maddesi kapsamında daha önceden geçersiz kılınmamış olması. 4. Sertifikanın iade veya iptal edilmemiş olması

	(b) İade veya iptal durumunda, sertifika Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.
21.A.182	Hava Aracı Tanımlama Bu Altbölüm çerçevesinde uçuşa elverişlilik sertifikası için başvuru yapan her başvuru sahibi hava aracının Altbölüm Q'ya uygun olarak tanımlandığını göstermelidir.

Tablo-8

ALTBÖLÜM I	
GÜRÜLTÜ SERTİFİKALARI	
21.A.201	Kapsam Bu Altbölüm, gürültü sertifikalarının yayımlanması için prosedürü tanımlar.
21.A.203	Başvuru İçin Uygunluk Türk Uçak Sicilinde adına hava aracı kaydı yapılmış veya yapılacak olan herhangi bir özel veya tüzel kişi veya onun temsilcisi, bu Altbölüm çerçevesinde ilgili hava aracı gürültü sertifikası için başvuru sahibi olarak uygun kabul edilir.
21.A.204	Başvuru (a) 21.A.203 maddesine uygun olarak, gürültü sertifikası için başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır. (b) Her bir başvuru aşağıdakileri içermelidir: 1. Yeni hava aracı ile ilgili olarak: (i) Uygunluk beyanı: - 21.A.163 maddesi (b) bendi çerçevesinde yayımlanan uygunluk beyanı veya - 21.A.130 maddesi çerçevesinde yayımlanan ve Genel Müdürlük tarafından geçerli kılınan uygunluk beyanı veya - İthal edilen hava aracı için, ihracatı gerçekleştiren otorite tarafından imzalanan, hava aracının Genel Müdürlük tarafından kabul edilen tasarıma uygun olduğuna dair bir bildirim ve (ii) Uygulanabilir gürültü gereksinimlerine uygun olarak belirlenen gürültü bilgisi. 2. Kullanılmış hava aracı ile ilgili olarak: (i) Uygulanabilir gürültü gereksinimlerine uygun olarak belirlenen gürültü bilgisi ve (ii) Hava Aracının üretim, modifikasyon ve bakım standartlarını belirlemek için geçmiş kayıtlar. (c) Aksi yönde mutabakat olmadıkça, Alt Bent (b)(1)'de atıfta bulunulan bildirimler, hava aracının Genel Müdürlüğe sunulma tarihinden en fazla 60 gün önce yayımlanmalıdır.
21.A.207	Ekleme veya Değişiklik Gürültü sertifikasına ekleme veya değişiklikler yalnızca Genel Müdürlük tarafından yapılır.
21.A.209	Devredilebilirlik ve Yeniden Yayımlama Bir hava aracının mülkiyeti el değiştirdiğinde: (a) Eğer hava aracı aynı tescilde kalmaya devam ediyorsa, gürültü sertifikası hava aracı ile birlikte devredilir veya (b) Eğer hava aracı tescili değişiyorsa gürültü sertifikası; eski gürültü sertifikasının ibraz edilmesi durumunda yeniden yayımlanır.
21.A.210	Muayeneler Gürültü sertifikası belge sahibi, Genel Müdürlük tarafından talep edilmesi durumunda gürültü sertifikası belgesi yayımlanmış hava aracına muayene için gerekli erişimi sağlamalıdır.

21.A.211	Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) Gürültü sertifikası süresiz olarak yayımlanır. Aşağıdakiler sağlandığı sürece geçerliliğini korur: 1. Uygulanabilir tip tasarımı, çevresel koruma ve sürekli uçuşa elverişlilik gereksinimleri ile uyum ve 2. Hava aracının aynı tescilde kalması ve 3. Uçuşa elverişlilik sertifikasının dayandığı tip sertifikası veya tahditli tip sertifikasının 21.A.51 maddesi kapsamında daha önceden geçersiz kılınmamış olması. 4. Sertifikanın iade veya iptal edilmemiş olması (b) İade veya iptal durumunda, sertifika Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.
-----------------	---

Tablo-9

ALTBÖLÜM J	
TASARIM ORGANİZASYON ONAYI	
21.A.231	Kapsam Bu Altbölüm, tasarım organizasyonlarının onayı için prosedürü, başvuru ve onay sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen kuralları tanımlar.
21.A.233	Başvuru İçin Uygunluk Bu Altbölüm altındaki onay için aşağıdaki durumlarda herhangi bir gerçek veya tüzel kişi ('organizasyon') başvuru sahibi olarak kabul edilir. (a) 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B veya 21.A.602B maddeleri kapsamında başvuru yapılması veya (b) Küçük değişiklikler veya küçük tamir tasarımlarının onayı için, 21.A.263 maddesinde geçen imtiyazları elde etmek amacıyla talepte bulunulması.
21.A.234	Başvuru Tasarım Organizasyon Onayı için her bir başvuru Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde yapılır ve 21.A.243 maddesinin gerektirdiği bilgileri ve 21.A.251 maddesi altında yayımlanması talep edilen onay şartlarını içermelidir.
21.A.235	Tasarım Organizasyon Onayı Yayımlanması Organizasyon; bu Altbölüm altındaki uygulanabilir gereksinimlere uyumu gösterdiğinde, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan tasarım organizasyonu onayına sahip olmaya hak kazanır.
21.A.239	Tasarım Güvence Sistemi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tasarım organizasyonu, başvuru kapsamındaki ürün, parça ve teçhizatın tasarım ve tasarım değişikliklerinin kontrol ve yönetimi için tasarım güvence sistemi oluşturduğunu ve idame ettirebildiğini göstermelidir. Bu tasarım güvence sistemi, organizasyonun aşağıdakileri gerçekleştirmesini sağlamalıdır: 1. Ürün, parça ve teçhizatın tasarımının veya bunlara ait tasarım değişikliklerinin uygulanabilir tip sertifikasyon temeli, uygulanabilir operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimleri ile uyumunun sağlanması ve 2. Aşağıdakilere göre sorumlulukların uygun biçimde yerine getirildiğinin sağlanması: (i) Bu Talimatın uygun hükümleri ve (ii) 21.A.251 maddesine göre yayımlanan onay şartları. 3. Sistemin dokümente edilmiş prosedürlerinin yeterliliğinin ve bunlara uyumun bağımsız bir şekilde izlenmesi. Bu izleme, düzeltici işlemlerin yapılmasını sağlayacak sorumlu kişi veya gruba yönelik bir geri besleme sistemi içermelidir. (b) Tasarım güvence sistemi, organizasyon tarafından Genel Müdürlüğe sunulan uyum beyanları ve ilgili dokümantasyon kapsamında uyum gösterimlerinin bağımsız doğrulanma fonksiyonunu içermelidir. (c) Tasarım organizasyonu, yazılı prosedürlerle tanımlanmış metotlara göre ortak veya alt yükleniciler tarafından tasarlanan parça veya teçhizatın veya

	gerçekleştirilen görevlerin, tasarım güvence sistemi tarafından kabulü için gerekli yöntemleri belirlemelidir.
21.A.243	Veriler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Tasarım Organizasyonu Genel Müdürlüğe; organizasyon yapısını, ilgili prosedürleri ve tasarlanacak ürünleri veya bu ürünlere gelecek değişiklikleri doğrudan ya da referans göstererek tarif eden bir el kitabını sağlamalıdır. Eğer uçuş test faaliyetleri gerçekleştirilecek ise, uçuş test ile ilgili olarak organizasyonun politika ve süreçlerini tanımlayan bir uçuş test operasyonları el kitabı hazırlanmalıdır. Bu uçuş test operasyonları el kitabı aşağıdakileri içermelidir: (i) Uçuş test organizasyonun uçuş izni yayımlanması sürecindeki ilgisi de dâhil olmak üzere organizasyonun uçuş test süreçlerinin tanımı, (ii) Part 21 Ek XII gereksinimlerine uygun olarak yapısı, yetkinliği, geçerlilik ve uçuş süresi sınırlamaları da dahil olmak üzere personel politikası, uygulanabilir olduğunda, (iii)Uçuş test eğitimi ve mürettebat dışında kişilerin taşınmasına ilişkin prosedürler, uygulanabilir olduğunda, (iv)Risk ve emniyet yönetimi politikası ve ilgili metodolojiler, (v) Taşınacak teçhizat ve ekipmanların belirlenmesine ilişkin prosedürler, (vi)Uçuş test ile ilgili olarak hazırlanmış dokümanların listesi, (b) Parça, teçhizat veya ürünlerde yapılacak değişikliklerin ortaklar veya alt yükleniciler tarafından tasarlanması durumunda el kitabı; tasarım organizasyonunun, bütün parçalar ve teçhizatlar için 21.A.239 maddesi (b) bendince istenen uyumun sağlanma yöntemini güvence altına alan beyanını içermelidir. Söz konusu beyanın oluşturulabilmesi için el kitabı, doğrudan veya çapraz referans yoluyla söz konusu ortak ve alt yüklenicilerin organizasyon ve tasarım faaliyetleri ile ilgili tanım ve bilgileri içermelidir. (c) El kitabına, organizasyonun (organizasyon yapısı, prosedürler, sorumluluklar, kaynaklar vb.) en güncel durumunu yansıtmak amacıyla gerekmesi halinde değişiklikler yapılmalı ve yapılan revizyonların kopyaları Genel Müdürlüğe sağlanmalıdır. (d) Tasarım organizasyonu, yönetici personelin ve organizasyon içerisinde uçuşa elverişlilik ve çevresel koruma konularında karar verme sorumluluğu olan diğer kişilerin yetkinlikleri ve deneyimlerine yönelik beyanı sağlamalıdır.
21.A.245	Onay Gereksinimleri (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tasarım Organizasyonu, 21.A.239 maddesine uyumun yanı sıra 21.A.243 maddesine göre sunulan bilgiler temelinde aşağıdakileri de göstermelidir: (a) Ürünün uçuşa elverişlilik, operasyonel uygunluk ve çevresel koruma hedeflerine ulaşmasını mümkün kılmak için; tüm teknik bölümlerdeki personelin yeterli sayıda ve deneyimde olduğunu ve atanan sorumlulukları yerine getirebilmek için gerekli yetkinin verilmiş olduğunu, bunlarla birlikte çalışma şartları, tesisler ve ekipmanların yeterli olduğunu göstermelidir.

	(b) Uçuşa elverişlilik, operasyonel uygunluk ve çevresel koruma konularıyla ilgili olarak birimler arasında ve birimler içinde tam ve etkin koordinasyonun mevcut olduğunu göstermelidir.
21.A.247	Tasarım Güvence Sisteminde Değişiklikler (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Tasarım organizasyonu onayının yayımlanmasından sonra, uyumun gösterilmesi veya ürünün uçuşa elverişlilik, operasyonel uygunluk ve çevresel koruması açısından tasarım güvence sistemine gelen her bir önemli değişiklik Genel Müdürlük tarafından onaylanır. Onay için başvuru yazılı olarak Genel Müdürlüğe yapılır. Tasarım organizasyonu; el kitabına önerilen değişiklikler kapsamında, değişikliğin uygulamasından sonra bu Altbölüm ile uyumun devam edeceğini Genel Müdürlüğe değişikliğin uygulanmasından önce göstermelidir.
21.A.249	Devredilebilirlik 21.A.247 maddesi kapsamında önemli olarak kabul edilen mülkiyet değişikliği hariç, tasarım organizasyonu onayı devredilemez.
21.A.251	Onay Şartları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Onay şartları; tasarım işinin tiplerini, tasarım organizasyonu onayının alındığı ürün, parça ve teçhizat kategorilerini ve ürünün uçuşa elverişlilik, operasyonel uygunluk ve gürültü karakteristiklerini, kasıtlı yakıt boşaltma ve egzoz emisyonu ile ilgili olarak organizasyonun gerçekleştirmek üzere yetkilendirildiği fonksiyon ve görevleri tanımlamalıdır. Tip sertifikasyonu veya Yardımcı Güç Ünitesi (APU) ile ilgili TTSU yetkilendirmesini içeren tasarım organizasyon onayı için onay şartları, ilave olarak APU veya ürün listesini içermelidir. Bu şartlar, tasarım organizasyon onayının bir parçası olarak yayımlanır.
21.A.253	Onay Şartlarındaki Değişiklikler Onay şartlarındaki her bir değişiklik Genel Müdürlük tarafından onaylanmalıdır. Onay şartlarında değişiklik başvurusu Genel Müdürlük tarafından belirlenen biçim ve usulde yapılır. Tasarım organizasyonu bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimlerini yerine getirmelidir.
21.A.257	İncelemeler (a) Tasarım organizasyonu, bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimleri ile uyumu ve bu uyumun sürekliliğini tespit etmek için, ortaklar ve alt yüklenicilerin incelenmesi de dâhil Genel Müdürlüğün her türlü incelemeyi yapmasını sağlayacak tedbirleri almalıdır. (b) Tasarım Organizasyonu, 21.A.239 maddesi (b) bendi gereği başvuru sahibi tarafından sunulan uyum beyanlarının geçerliliğini teyit etmek için Genel Müdürlüğün istediği raporları gözden geçirmesine, muayene yapmasına ve uçuş/yer testlerini gerçekleştirmesine veya bu testlere gözlemci olarak katılmasına müsaade etmelidir.
21.A.258	Bulgular (a) Tasarım organizasyon onayı belge sahibinin bu Talimatın uygulanabilir gereksinimlerine uymadığına dair nesnel kanıt bulunduğu, bulgu aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

	<ol style="list-style-type: none">1. Seviye-1 bulgu, uygulanabilir tasarım verisi ile kontrolsüz bir uygunsuzluğa yol açabilecek ve hava aracının emniyetini etkileyebilecek, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur.2. Seviye-2 bulgu, Seviye-1 olarak sınıflandırılmayan, SHT-21 gereksinimleri ile ilgili herhangi bir uyumsuzluktur. <p>(b) Seviye-3 bulgu, nesnel kanıt ile belirlenmiş, (a) Bendinde belirtilen bir uygunsuzluğa yol açabilecek olası problemleri kontrol altına almak için tanımlanmış bulgudur.</p> <p>(c) Bulgular ile ilgili bildirim alınmasından sonra:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Seviye-1 bulgu olması durumunda, tasarım organizasyon onayı sahibi, bulgunun yazılı teyidinin ardından, 21 iş gününden daha uzun olmayacak bir süre içinde Genel Müdürlük tarafından kabul edilecek düzeltici işlemi uygulamalıdır.2. Seviye-2 bulgu olması durumunda, düzeltici faaliyet süresi bulgunun içeriğine bağlı olarak, üç aydan daha uzun olmayacak şekilde, Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Bazı durumlarda, bulgunun içeriğine bağlı olarak Genel Müdürlük bu üç aylık süreyi mutabık kalınan düzeltici işlem planına göre uzatabilir.3. Seviye-3 bulgu durumunda tasarım organizasyon onayı sahibi tarafından ivedi işlem yapılması gerekmez. <p>(d) Seviye-1 veya Seviye-2 bulgular olması durumunda, Genel Müdürlük tarafından tasarım organizasyon onayı, kısmen veya tamamen sınırlandırılabilir, askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Tasarım organizasyon onayı sahibi, onayın sınırlandırıldığı, askıya alındığı veya iptal edildiği bildirimini aldığı en kısa sürede teyit etmelidir.</p>
21.A.259	Süre ve Sürekli Geçerlilik <p>(a) Tasarım organizasyon onayı sınırsız bir süre için yayımlanır. Aşağıdakilerden birinin gerçekleşmesi durumunda geçersiz kalır;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tasarım organizasyon onay sahibinin bu Altbölümün uygulanabilir gereksinimleri ile uyumu göstermekte başarısız olması,2. Genel Müdürlüğün 21.A.257 maddesine göre gerçekleştireceği incelemelerin belge sahibi veya herhangi bir ortağı ya da alt yüklenicisi tarafından engellenmesi durumunda,3. Tasarım güvence sisteminin; onay kapsamındaki ürün tasarımı veya değişikliklerin kontrol ve yönetimini yeterli seviyede sürdüremediğine yönelik kanıt olması,4. Sertifikanın geri verilmiş veya iptal edilmiş olması. <p>(b) Askıya alınma veya iptal edilme durumunda, tasarım organizasyon onay belgesi Genel Müdürlüğe geri verilmelidir.</p>
21.A.263	İmtiyazlar <p>(Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Tasarım organizasyon onayı sahibi, bu Talimat altında ve onay kapsamı içerisinde tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmeye hak kazanır.</p> <p>(b) 21.A.257 maddesi (b) bendinde belirtilen haklar saklı kalmak şartı ile Genel Müdürlük aşağıdaki amaçlar için başvuru sahibi tarafından sunulan uyum dokümanlarını ilave doğrulama yapmadan kabul eder:</p>

	<ol style="list-style-type: none">1. Özel Uçuş izni için gereken uçuş koşulları onayı veya2. Tip sertifikası veya tip sertifikasına gelen büyük değişiklik onayı veya3. İlave tip sertifikası veya4. 21.A.602B maddesi (b)(1) alt bendi gereği bir TTSU yetkilendirmesi veya5. Büyük tamir tasarım onayı. <p>(c) Tasarım organizasyon onayı belge sahibi, onay şartları kapsamında ve tasarım güvence sisteminin ilgili prosedürlerine göre aşağıdaki faaliyetleri yapmaya hak kazanır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip sertifikasına gelen değişikliklerin ve tamirlerin "büyük" ve "küçük" olarak sınıflandırılması2. Tip sertifikasına gelen küçük değişikliklerin ve küçük tamirlerin onaylanması3. Bilgi veya talimatların; "Bu dokümanın teknik içeriği TR.21J. [XXXX] referans numaralı TOO'nun sağladığı yetki doğrultusunda onaylanmıştır" beyanını içerecek şekilde yayımlanması4. Hava aracı uçuş el kitabına ve eklerine gelen küçük değişikliklerin onaylanması ve bu tür değişikliklerin "[AA] referans numaralı Uçuş El Kitabı'na (veya ekleri) yapılan [BB] revizyonu TR.21J. [XXXX] referans numaralı TOO'nun sağladığı yetki doğrultusunda onaylanmıştır" beyanını içerecek şekilde yayımlanması5. Tip sertifikası veya ilave tip sertifikasına sahip ürün veya TTSU yetkilendirmesinin olduğu APU'ya gelen büyük tamirlerin tasarımının onaylanması6. 21.A.701 maddesi (a)(15) alt bendinin amaçladığı doğrultuda yayımlanan özel uçuş izinleri hariç, 21.A.710 maddesi (a)(2) alt bendine göre yayımlanabilen özel uçuş izni için gereken koşulların onaylanması7. TOO altında, tasarım organizasyonu, hava aracının konfigürasyonunu kontrol ettiği ve uçuş için onaylanmış tasarım koşullarına uygunluğunu gösterdiği durumda, tasarladığı veya modifikasyon yaptığı veya özel uçuş izninin yayımlanabilmesi amacıyla 21.A.263 maddesi (c)(6) alt bendi kapsamında onaylanmış uçuş koşullarının yayımlandığı hava araçları için, 21.A.711 maddesi (b) bendine göre özel uçuş izninin yayımlanması
21.A.265	Belge Sahibinin Yükümlülükleri Tasarım organizasyon onayı belge sahibi: <ol style="list-style-type: none">(a) El kitabının tasarım güvence sistemi ile uygunluğunu idame ettirmelidir;(b) Bu el kitabının organizasyon içerisinde temel çalışma dokümanı olarak kullanılmasını sağlamalıdır;(c) Uygulanabildiğinde; ürün, değişiklik veya tamir tasarımının, uygulanabilir gereksinimleri karşıladığını ve hiçbir emniyetsiz özelliğe sahip olmadığını belirlemelidir;(d) 21.A.263 maddesinin sağladığı imtiyaz gereği onaylanan küçük değişiklikler veya tamirler dışında, (c) bendi ile uyumu teyit eden beyanları ve ilgili dokümantasyonu Genel Müdürlüğe sağlamalıdır;

	<p>(e) 21.A.3B maddesinin gerektirdiği işlemler ile ilgili bilgi ve talimatları Genel Müdürlüğe sağlamalıdır.</p> <p>(f) Uygulanabildiğinde, 21.A.263 maddesi (c)(6) alt bendinin sağladığı imtiyaz gereği, özel uçuş izninin yayımlanabileceği koşulları belirlemelidir.</p> <p>(g) Uygulanabildiğinde, 21.A.263 maddesi (c)(7) alt bendinin sağladığı imtiyaz gereği, hava aracına özel uçuş izni yayımlanmasından önce 21.A.711 maddesi (b) ve (e) bentleri ile uyumu sağlamalıdır.</p>
--	--

Tablo-10

ALTBÖLÜM K	
PARÇA VE TEÇHİZAT	
21.A.301	Kapsam Bu Altbölüm, parça ve teçhizatın onaylanması ile ilgili prosedürü tanımlar.
21.A.303	Uygulanabilir Gereksinimler ile Uyum Tip sertifikalı ürüne takılacak parça ve teçhizatın uyum gösterimi: (a) Parça ve teçhizatın takılacağı ürünün Altbölüm B, D ve E’de tanımlanan tip sertifikasyon prosedürlerine göre veya (b) Uygulanabilir olduğunda, Altbölüm O’nun TTSU yetkilendirme prosedürleri çerçevesinde veya (c) Standart parçalar için, resmi olarak kabul gören standartlara uygun olarak yapılmalıdır.
21.A.305	Parça ve Teçhizat Onayı Kanun veya Genel Müdürlük mevzuatının parça veya teçhizat onayını gerektirdiği her durumda; parça veya teçhizat, uygulanabilir TTSU ile veya özel durumlarda Genel Müdürlük tarafından eşdeğer kabul edilen şartnameler ile uyumlu olmalıdır.
21.A.307	Montaj İşlemi için Parça ve Teçhizatın Servise Verilmesi Parça veya teçhizat, emniyetli kullanım için uygun koşullarda olması ve aşağıdakileri sağlaması durumunda, tip sertifikalı ürüne takılmak için uygun kabul edilir; (a) Onaylı tasarım verilerine uygun olarak üretildiği ve Altbölüm Q’ya uygun olarak işaretlenmiş olduğunu belgeleyen onaylı çıkış sertifikası (SHGM Form 1) ile gönderilmesi durumunda veya (b) Standart parça olması durumunda veya (c) ELA1 veya ELA2 hava araçları için kullanılması durumunda parça veya teçhizat; 1. Ömürlü veya birincil (ana) yapıya veya uçuş kontrol sistemine ait bir parça olmaması durumunda; 2. Geçerli tasarım verisine uygun üretilmiş olması durumunda; 3. Altbölüm Q’ya uygun olarak işaretlenmiş olması durumunda; 4. Belirli bir hava aracında kullanılmak üzere tanımlı olması durumunda; 5. Hava aracı sahibinin, 1’den 4’e kadar olan maddelere uyumu doğruladığı ve bu uyumun sorumluluğunu kabul ettiği bir hava aracına takılacak olması durumunda.

ALTBÖLÜML
(UYGULANABİLİR DEĞİL)

Tablo-11

ALTBÖLÜM M TAMİRLER	
21.A.431A	Kapsam (a) Bu Altbölüm tamir tasarım onayı kapsamında, ilgili prosedürü ve bu onay için başvuru ve onay sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini tanımlar. (b) Bu Altbölüm, bu Altbölüme göre onay süreci gerektirmeyen standart tamirleri tanımlar. (c) "Tamir", herhangi bir ürün, parça veya teçhizatın üreticisi tarafından ilk servise verilmesini müteakip, hasarın ortadan kaldırılması ve/veya yeniden uçuşa elverişli duruma getirilmesidir. (d) Tasarım faaliyeti gerektirmeden parça veya teçhizatın değiştirilmesi yoluyla hasarın ortadan kaldırılması bakım işlemi olarak kabul edilir ve bu talimat kapsamında onay gerektirmez. (e) Yardımcı Güç Ünitesi (APU) dışında, TTSU elemanına yapılacak tamir TTSU tasarımında yapılacak değişiklik olarak ele alınır ve 21.A.611 maddesine uygun olarak işlem görür.
21.A.431B	Standart Tamirler (a) Standart tamirler: 1. aşağıdaki ürünlerle ilgili tamirlerdir; (i) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM) 5700 kg veya daha az olan sabit kanatlı hava araçları; (ii) MTOM 3175 kg veya daha az olan döner kanatlı hava araçları; (iii) ELA1 veya ELA2 sınıfı içerisinde tanımlanan planör, motorlu planör, balon ve hava gemileri; 2. Bu tamirleri tanımlamak ve gerçekleştirmek için kabul edilebilir metot, teknik ve uygulamalar ile sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarını içeren ve Genel Müdürlük tarafından yayımlanan sertifikasyon şartnamelerinde geçen tasarım verilerine göre yapılan tamirlerdir ve 3. Tip Sertifikası sahibinin verileri ile çelişkili olmayan tamirlerdir. (b) 21.A.432A'dan 21.A.451'e kadar olan maddeler standart tamirler için geçerli değildir.
21.A.432A	Başvuru İçin Uygunluk (a) 21.A.432B maddesine göre kabiliyetini göstermiş veya gösterme aşamasında olan herhangi bir özel veya tüzel kişi, bu Altbölümde belirtilen koşullar kapsamında, büyük tamir tasarımı onayı için başvuru sahibi olarak uygun kabul edilir. (b) Küçük tamir tasarım onayı için, herhangi bir özel veya tüzel kişi başvuru yapabilir.
21.A.432B	Kabiliyet Gösterimi (a) Büyük tamir tasarımı onayı için başvuru sahibi, kabiliyetini Altbölüm J'ye uygun olarak Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış bir tasarım organizasyon onayına sahip olmak suretiyle göstermelidir. (b) (a) Bendine istisnai bir durum olarak, başvuru sahibi bu kabiliyetin alternatif gösterimi amacıyla bu Talimata uyum için gerekli özel tasarım uygulamaları, kaynakları ve faaliyet sırasını tanımlayan prosedürlerin kullanımını için Genel Müdürlük mutabakatı arayabilir.

	<p>(c) (a) ve (b) bentlerine istisnai bir durum olarak; 21.A.14 maddesi (c) bendinde tanımlanan ürünler üzerinde yapılan tamirler için başvuru sahibi, bu Talimat ile uyumlu olmak üzere gerekli özel tasarım uygulamaları, kaynakları ve sıralı faaliyetleri tanımlayan sertifikasyon programının onayı kapsamında Genel Müdürlükle mutabakat sağlayabilir.</p>
21.A.433	<p>Tamir Tasarımı (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Tamir tasarımı onayı başvuru sahibi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirmesinde tanımlanan tip sertifikasyon temeli ve çevresel koruma gereksinimlerinden uygulanabilir ya da başvuru tarihinde yürürlükte olanlara uyumu göstermelidir. İlave olarak; tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirmesi içerisinde tanımlanan tip sertifikasyon temeli ile oluşturulmuş emniyet seviyesi ile eşdeğer seviyeyi temin etmek üzere, Genel Müdürlük tarafından gerekli bulunan sertifikasyon şartnamelerine gelen revizyonlara veya özel koşullara uyumu da göstermelidir.2. Genel Müdürlük tarafından talep edildiğinde tüm gerekli kanıtları sunmalıdır.3. Alt Bent (a)(1)'de tanımlanan sertifikasyon şartnameleri ve çevresel koruma gereksinimleri ile uyumu beyan etmelidir. <p>(b) Başvuru sahibi tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirme belgesi sahibi olmadığında, başvuru sahibi kendi kaynaklarını kullanarak veya söz konusu belge sahipleri ile anlaşma yoluyla (a) bendinin gereksinimlerine uyumu gösterebilir.</p>
21.A.435	<p>Tamirlerin Sınıflandırılması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Tamirler 'büyük' veya 'küçük' olarak sınıflandırılır. Tamir sınıflandırması 21.A.91 maddesinde belirtilen tip sertifikasında değişiklik kriterlerine uygun olarak yapılmalıdır.</p> <p>(b) (a) bendinde belirtilen 'büyük' veya 'küçük' tamir sınıflandırması:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlük tarafından veya2. Uygun biçimde onaylanmış tasarım organizasyonu tarafından, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınmış bir prosedüre göre yapılmalıdır.
21.A.437	<p>Tamir Tasarım Onayının Yayımlanması (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>Tamir tasarımının 21.A.433 maddesi (a)(1) alt bendinde belirtilen uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerinin ve çevresel koruma gereksinimlerinin karşılandığının gösterilmesi ve bunun beyan edilmesi durumunda, tamir tasarımı;</p> <p>(a) Genel Müdürlük tarafından veya</p> <p>(b) Uygun biçimde onaylanmış ve aynı zamanda tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirme belgesi sahibi olan organizasyon tarafından, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınmış bir prosedüre göre veya</p>

	(c) Yalnızca küçük tamirler için; uygun biçimde onaylanmış organizasyon tarafından, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınmış bir prosedüre göre onaylanmalıdır.
21.A.439	Tamir Parçalarının Üretimi Tamir için kullanılacak parça ve teçhizat, tamir tasarım onayı belge sahibi tarafından sağlanan tüm gerekli tasarım verilerine dayalı üretim verilerine uygun olarak; (a) Altbölüm F'ye göre veya (b) Altbölüm G'ye göre uygun biçimde onaylanmış bir organizasyon tarafından veya (c) Uygun biçimde onaylanmış bakım organizasyonu tarafından üretilmelidir.
21.A.441	Tamirin Uygulanması (a) Tamirin uygulanması; SHY-M veya SHY-145 yönetmeliklerine uygun olacak şekilde yapılır veya Altbölüm G'ye uygun biçimde onaylanmış üretim organizasyonu tarafından 21.A.163 maddesi (d) alt bendinde verilen imtiyaz çerçevesinde gerçekleştirilir. (b) Tasarım organizasyonu, tamiri gerçekleştiren organizasyona gerekli tüm montaj talimatlarını iletmelidir.
21.A.443	Sınırlamalar Tamir tasarımı sınırlamalarla birlikte onaylanabilir, böyle bir durumda tamir tasarım onayı tüm gerekli talimatları ve sınırlamaları içermelidir. Bu talimatlar ve sınırlamalar, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınan bir prosedüre göre tamir tasarım onayı belge sahibi tarafından kullanıcıya iletilmelidir.
21.A.445	Tamir Edilmemiş Hasarlar (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) (a) Hasar görmüş bir ürün, parça veya teçhizat tamir edilmeden bırakıldığında ve daha önceden onaylanmış verilerin kapsamı içinde olmadığında, hasarın uçuşa elverişliliğe etkisi açısından değerlendirilmesi; 1. Genel Müdürlük tarafından veya 2. Uygun biçimde onaylanmış bir tasarım organizasyonu tarafından, Genel Müdürlük ile üzerinde mutabık kalınmış bir prosedüre göre yapılabilir. Tüm gerekli sınırlamalar, 21.A.443 maddesinde belirtilen prosedürlere uygun olarak işlem görmelidir. (b) (a) bendi çerçevesinde, hasarı değerlendiren organizasyon, Genel Müdürlük veya tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirme belge sahibi olmaması durumunda; Bu organizasyon; değerlendirmeye temel alınan bilgilerin yeterliliğini, kendi kaynaklarını kullanarak veya uygulanabildiğinde tip sertifikası veya ilave tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirme belge sahibi veya üreticiyle bir anlaşma yoluyla kanıtlamalıdır.
21.A.447	Kayıt Saklama Her bir tamir için; tüm ilişkili tasarım bilgileri, teknik resimler, test raporları, talimatlar ve 21.A.443 maddesine uygun olarak yayımlanmış olası sınırlamalar, sınıflandırma gerekçeleri ve tasarım onayının kanıtları: (a) Tamir tasarımı onayı belge sahibi tarafından Genel Müdürlük erişimine açık olacak şekilde muhafaza edilmelidir ve

	<p>(b) Tamir edilen ürün, parça veya teçhizatın sürekli uçuşa elverişliliği için gerekli olan bilgileri sağlamak amacıyla, tamir tasarımı onay belge sahibi tarafından saklanmalıdır.</p>
21.A.449	<p>Sürekli Uçuşa Elverişlilik Talimatları</p> <p>(a) Tamir tasarımı onayı belge sahibi, geçerli gereksinimlere uygun olarak hazırlanmış tanımlayıcı verileri ve uygulama talimatlarını içeren en az bir tam set tamir tasarımından kaynaklı sürekli uçuşa elverişlilik talimatına gelen değişikliği, bu tamiri gerçekleştirecek her bir hava aracı kullanıcılarına sağlamalıdır.</p> <p>Talimatlardaki değişiklikler tamamlanmadan önce; tamir edilmiş ürün, parça veya teçhizat, Genel Müdürlük mutabakatı alınmak şartıyla ve sınırlı kullanım süresi için servise verilebilir.</p> <p>Talimatlardaki söz konusu değişiklikler, talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye talep edilmesi halinde sağlanmalıdır.</p> <p>Büyük bakımlarla (Overhaul vb.) ilgili sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarına gelen değişikliklerin bir kısmı veya bazı el kitapları, ürünün hizmete giriş tarihinden sonra yayımlanabilir. Ancak bu talimat ve el kitapları, ürünün söz konusu büyük bakımı ile ilgili ömür veya uçuş saati/adedine ulaşmasından önce hazır ve erişebilir olmalıdır.</p> <p>(b) Tamirin ilk onaylanmasından sonra, tamir tasarım onayı belge sahibi tarafından sürekli uçuşa elverişlilik talimat değişikliklerine güncelleme yapılırsa, belge sahibi tarafından bu güncellemeler ürünün bütün kullanıcılarına ve ayrıca talep edilmesi halinde bu talimatların gereğini yerine getirmesi beklenen herhangi bir kişiye sağlanmalıdır.</p> <p>Sürekli uçuşa elverişlilik talimat değişikliklerine gelen güncellemelerin dağıtımının nasıl yapıldığını gösteren program Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.</p>
21.A.451	<p>Yükümlülükler ve TPO İşaretleme (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı)</p> <p>(a) Her bir büyük tamir tasarımı onayı belge sahibi:</p> <ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmelidir:<ol style="list-style-type: none">(i) 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 ve 21.A.449 maddelerinde belirtilen yükümlülükleri.(ii) Uygun olduğunda, 21.A.433 maddesi (b) bendi çerçevesinde; tip sertifikası, ilave tip sertifikası ve APU TTSU yetkilendirme belge sahibi ile yapılan işbirliğinin gerektirdiği yükümlülükleri.21.A.804 maddesi (a) bendine göre TPO harflerini içeren işaretleme gerçekleştirilmelidir. <p>(b) 21.A.44 maddesinin uygulandığı tip sertifikası veya APU TTSU yetkilendirme belge sahipleri hariç, küçük tamir tasarım onayı belge sahibi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmelidir.</p> <ol style="list-style-type: none">21.A.4, 21.A.447 ve 21.A.449 maddelerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmelidir ve21.A.804 maddesi (a) bendine göre TPO harflerini içeren işaretleme gerçekleştirilmelidir.

ALTBÖLÜM N
(UYGULANABİLİR DEĞİL)

Tablo-12

ALTBÖLÜM O	
TTSU	
21.A.601	Kapsam Bu Altbölüm TTSU yetkilendirmesinin yayımlanması ile ilgili prosedürü ve bu tür yetkilendirmeler için başvuru veya belge sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini tanımlar.
21.A.602A	Başvuru İçin Uygunluk TTSU elemanını üreten veya üretmeye hazırlanan ve 21.A.602B maddesi çerçevesinde kabiliyetini göstermiş veya gösterme aşamasında olan herhangi bir özel veya tüzel kişi TTSU yetkilendirmesi için başvuru sahibi olarak uygun kabul edilir.
21.A.602B	Kabiliyet Gösterimi TTSU yetkilendirmesi için herhangi bir başvuru sahibi kabiliyetini aşağıda tanımlanan şekilde göstermelidir: (a) Üretim için, Altbölüm G'ye uygun olarak yayımlanmış üretim organizasyon onayına sahip olarak veya Altbölüm F'de belirtilen prosedürlere uyum göstererek ve (b) Tasarım için: 1. Yardımcı Güç Ünitesi (APU) için, Altbölüm J'ye uygun olarak Genel Müdürlük tarafından yayımlanan tasarım organizasyon onayına sahip olarak; 2. Diğer bütün TTSU elemanları için, bu Talimat (SHT-21) ile uyum göstermek amacıyla gerekli özel tasarım uygulamalarını, kaynakları ve faaliyet sırasını tanımlayan prosedürleri kullanarak.
21.A.603	Başvuru (a) TTSU yetkilendirmesi için başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde, 21.A.605 maddesinin gerektirdiği bilgileri içerecek şekilde yapılmalıdır. (b) 21.A.611 maddesi kapsamında bir seri küçük değişikliğin yapılması öngörüldüğünde, Başvuru sahibi, başvuru formunda TTSU elemanının ana model numarasını ve ilgili parça numaralarını ardından açık parantez kullanarak belirtmelidir. Bu açık parantez ilerde olabilecek değişikliklerin harf veya numara (ya da bunların kombinasyonları) şeklinde gösteriminde kullanılacaktır.
21.A.604	Yardımcı Güç Ünitesi (APU) İçin TTSU Yetkilendirmesi (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) APU TTSU yetkilendirmesi ile ilgili olarak: (a) 21.A.603, 21.A.606(c), 21.A.610 ve 21.A.615 maddelerine istisnai bir durum olarak, 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17A, 21.A.17B, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44 maddeleri uygulanır. Ancak tip sertifikası yerine 21.A.606 maddesine uygun olarak TTSU yetkilendirmesi yayımlanır. (b) Tasarım değişikliklerinin onayı için 21.A.611 maddesine istisnai bir durum olarak, Altbölüm D veya E uygulanır. Altbölüm E uygulandığında, ilave tip sertifikası yerine ayrı bir TTSU yetkilendirmesi yayımlanır. (c) Tamir tasarımlarının onaylanmasında Altbölüm M uygulanır.

<p>21.A.605</p>	<p>Veri Gereksinimleri Başvuru sahibi aşağıdaki dokümanları Genel Müdürlüğe sunmalıdır: (a) Başvuru sahibinin, bu Altbölüm kapsamında tanımlanan gereksinimleri karşıladığını gösteren uyum beyanı; (b) Tasarım ve Performans Beyanı (TPB); (c) Uygulanabilir TTSU’da istenen gerekli teknik verilerin bir kopyası. (d) Altbölüm G çerçevesinde uygun bir Üretim Organizasyon Onayı almak amacıyla 21.A.143 maddesinde belirtilen El Kitabı (veya El Kitabına atıf) veya Üretim Organizasyon Onayı olmadan Altbölüm F çerçevesinde üretim yapmak amacıyla 21.A.125A maddesi (b) bendinde belirtilen El Kitabı (veya El Kitabına atıf). (e) APU için, Altbölüm J kapsamında uygun bir Tasarım Organizasyon Onayı almak amacıyla 21.A.243 maddesinde belirtilen El Kitabı (veya el kitabına bir atıf). (f) Tüm diğer TTSU elemanlar için, 21.A.602B maddesi (b)(2) alt bendinde belirtilen prosedürler.</p>
<p>21.A.606</p>	<p>TTSU Yetkilendirmesinin Yayınlanması Başvuru sahibi, aşağıda belirtilen maddeleri sağladığında, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan TTSU yetkilendirmesine sahip olmaya hak kazanır: (a) 21.A.602B maddesi kapsamında kabiliyetin gösterilmesi ve (b) Elemanın, uygulanabilir TTSU da belirtilen teknik koşullar ile uyumlu olduğunu göstermesi ve buna karşılık gelen uyum bildirimini sunması. (c) 21.A.609 maddesinde belirtilen yükümlülükleri karşılamaya hazır olduğunu açıkça ifade etmesi.</p>
<p>21.A.607</p>	<p>TTSU Yetkilendirmesi İmtiyazları TTSU yetkilendirmesi sahibi, TTSU elemanını üretme ve uygun TTSU işaretlemesi yapabilme hakkına sahip olur.</p>
<p>21.A.608</p>	<p>Tasarım ve Performans Beyanı (TPB) (a) TPB en az aşağıdaki bilgileri içermelidir: 1. 21.A.31 maddesi (a) ve (b) bentleri kapsamında TTSU elemanını, ilgili tasarım ve test standardını tanımlayan bilgileri; 2. Uygun olduğunda, doğrudan ya da diğer tamamlayıcı dokümanlara atıf yoluyla TTSU elemanının hesaplanmış performansını; 3. TTSU Elemanının ilgili TTSU’yu karşıladığına dair bir uyum beyanını; 4. İlgili test raporlarına atıfları; 5. İlgili Bakım, Büyük Bakım (Overhaul ve Tamir El kitaplarına atıfları); 6. İlgili TTSU’nun değişik seviyelerde uyum gösterimine izin vermesi durumunda, gösterilen uyumun seviyesini; 7. 21.A.610 maddesine göre kabul edilen sapmaların listesini. (b) TPB, TTSU yetkilendirmesi belge sahibi veya yetkilendirdiği bir temsilci imzası ile tarih belirtilerek sunulur.</p>
<p>21.A.609</p>	<p>TTSU Yetkilendirmesi Sahiplerinin Yükümlülükleri Bu Altbölüm çerçevesinde TTSU Yetkilendirmesi sahibi: (a) TTSU elemanının tasarım verilerine uygun olduğunu ve montaj için emniyetli olduğunu güvence altına alacak şekilde, her bir TTSU elemanını Altbölüm F veya G’ye uygun olarak üretmelidir.</p>

	<p>(b) TTSU yetkilendirmesi yayımlanmış her bir TTSU elemanının bütün modelleri için, tüm teknik veri ve kayıtların güncel bir dosyasını 21.A.613 maddesine uygun olarak hazırlamalı ve idame ettirmelidir.</p> <p>(c) TTSU elemanı için uygulanabilir uçuşa elverişlilik şartnamelerinin gerektirdiği tüm el kitaplarını hazırlamalı, idame ettirmeli ve güncellemelidir.</p> <p>(d) TTSU Elemanının kullanımı ve bakımı için gerekli olan Bakım, Büyük Bakım (Overhaul ve Tamir El kitaplarının ve bu el kitaplarında yapılan değişikliklerin elemanın kullanıcılarına ve talep edildiğinde Genel Müdürlüğe hazır ve erişilebilir olması sağlanmalıdır.</p> <p>(e) Her bir TTSU elemanını 21.A.807 maddesine uygun olarak işaretlemelidir.</p> <p>(f) 21.A.3A, 21.A.3B ve 21.A.4 maddeleri ile uyumlu olmalıdır.</p> <p>(g) 21.A.602B maddesinde belirtilen gereksinimleri karşılamayı sürdürmelidir.</p>
21.A.610	<p>Sapma Onayı</p> <p>(a) TTSU performans standardından herhangi bir sapma için onay talep eden üretici, eşdeğer emniyet seviyesi sağlayan tasarım özellikleri veya diğer unsurlar ile sapma talep edilen standartların telafi edildiğini göstermelidir.</p> <p>(b) Sapma onay talebi, ilgili tüm verilerle birlikte Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.</p>
21.A.611	<p>Tasarım Değişiklikleri</p> <p>(a) TTSU yetkilendirmesi sahibi, Genel Müdürlükten ilave bir yetkilendirmeye gerek duymadan küçük tasarım değişikliklerini (büyük değişiklik olmayan herhangi bir değişiklik) yapabilir. Bu durumda, değişiklik yapılan elemanın asıl model numarası korunmalı (küçük değişiklikleri tanımlamak için parça numarası değişikliği yapılmalıdır) ve yetki sahibi 21.A.603 maddesi (b) bendi ile uyum için gerekli olan güncellenmiş verileri Genel Müdürlüğe göndermelidir.</p> <p>(b) TTSU yetkilendirmesi sahibi tarafından yapılan tasarım değişikliği, TTSU ile uyumu belirlemek için geniş bir inceleme gerektirecek kadar kapsamlı ise bu değişiklik büyük değişiklik olarak tanımlanır. Bu tür bir değişiklikten önce, yetki sahibi TTSU elemanına yeni bir tip veya model tahsis etmeli ve 21.A.603 maddesi çerçevesinde yeni bir yetkilendirme için başvuru yapmalıdır.</p> <p>(c) TTSU Elemanı için uyum beyanı sunan TTSU yetkilendirmesi sahibi dışındaki herhangi bir özel veya tüzel kişi tarafından yapılan tasarım değişikliği onay talebi, talep sahibi 21.A.603 maddesi çerçevesinde ayrı bir TTSU yetkilendirmesi için başvuru yapmadıkça, Altbölüm O çerçevesinde uygun değildir.</p>
21.A.613	<p>Kayıt Saklama</p> <p>Kalite sisteminde tanımlı kayıt saklama gereksinimlerine ilave olarak; test edilen TTSU elemanının muayene kayıtları dâhil tüm ilişkili tasarım bilgileri, teknik resimleri ve test raporları Genel Müdürlük erişimine açık olmalıdır. Söz konusu kayıtlar, TTSU elemanının ve bu elemanın takıldığı tip sertifikalı ürünün sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere muhafaza edilmelidir.</p>

21.A.615	Genel Müdürlük Tarafından Yapılacak Muayeneler TTSU yetkilendirmesi için başvuru veya yetki sahibi, Genel Müdürlüğün talep etmesi halinde aşağıdakileri gerçekleştirmesine izin vermelidir: (a) Herhangi bir teste gözlemci olarak katılmasına (b) TTSU Elemanının teknik veri dosyalarını incelemesine
21.A.619	Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) TTSU yetkilendirmesi süresiz olarak yayımlanır. Yetki, aşağıdakiler gerçekleşmediği sürece geçerliliğini korur: 1. TTSU yetkilendirmesinin alındığı anda istenen koşulların artık sağlanamaması veya 2. Yetki sahibinin 21.A.609 maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirememesi veya 3. TTSU Elemanının kullanım esnasında kabul edilemez tehlikelere yol açtığı görülmesi veya 4. Yetkinin; Genel Müdürlük tarafından askıya alınması veya iptal edilmesi. (b) Askıya alma veya iptal durumunda, yetki belgesi Genel Müdürlüğe iade edilmelidir.
21.A.621	Devredilebilirlik Belge sahibinin mülkiyet değişikliği haricinde, bu Talimat çerçevesinde yayımlanan TTSU yetkilendirmesi devredilemez. Mülkiyet değişikliği önemli bir değişikliktir ve bu nedenle 21.A.147 ile 21.A.247 maddelerinde belirtilen gereksinimlere uyum gösterilmelidir.

Tablo-13

ALTBÖLÜM P	
ÖZEL UÇUŞ İZİNİ	
21.A.701	Kapsam <p>(a) Özel Uçuş İzni Belgesi bu Altbölüme uygun olarak uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirlenmiş koşullar altında emniyetli uçuş yapabilme kabiliyetine sahip hava aracı için ve aşağıdaki amaçlara yönelik olarak yayımlanır:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Geliştirme;2. Düzenlemeler veya sertifikasyon şartnameleri ile uyum gösterimi;3. Tasarım organizasyonları veya üretim organizasyonları mürettebat eğitimi;4. Yeni üretilen hava aracının üretim uçuş testleri;5. Üretimdeki bir hava aracının üretim tesisleri arasında uçurulması;6. Hava aracının müşteri kabulü için uçurulması;7. Hava aracının teslimi veya ihracının yapılması;8. Hava aracının Otorite kabulü için uçurulması;9. Müşteri mürettebat eğitimi de dâhil pazar araştırması;10. Fuar, sergi ve hava gösterisi;11. Hava aracının, bakım veya uçuşa elverişlilik gözden geçirmesinin gerçekleştirileceği bir konuma veya bir depolama yerine uçurulması;12. Normal menzilinün ötesinde su üzerinde veya iniş için yeterli tesisler veya uygun yakıtın olmadığı karasal alanlar üzerinde uçuşları gerçekleştirmek amacı ile bir hava aracının sertifikalandırılmış azami kalkış kütlesinin üzerinde bir ağırlıkta uçurulması;13. Rekor kırma, hava yarışı veya benzeri bir yarışma;14. Uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılayan hava aracının çevresel gereksinimlere uygun bulunması öncesinde uçurulması;15. Karmaşık olmayan bireysel hava aracı veya uçuşa elverişlilik sertifikası veya tahditli uçuşa elverişlilik sertifikasının uygun olmadığı hava aracı tipleri ile yapılan ticari olmayan uçuş faaliyetleri (hava aracının kendi kategorisinde yapılacak eğitim uçuşları dahil);16. (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Azami kalkış kütlesi 25 kg'dan 150 kg'a kadar olan İnsansız Hava Araçlarının uçuş faaliyetleri. <p>(b) Bu Altbölüm Özel Uçuş İzni Belgesi yayımlanması ve ilgili uçuş koşullarının onaylanması için prosedürleri tanımlar. Ayrıca, söz konusu izinler ve ilgili uçuş koşullarının onayı için başvuru yapanlar ile söz konusu izin ve onaylara sahip olanların hak ve yükümlülüklerini belirler.</p>
21.A.703	Başvuru İçin Uygunluk <p>(a) Herhangi bir özel veya tüzel kişi Özel Uçuş İzni Belgesi için başvuru sahibi olabilir. Ancak 21.A.701 maddesi (a)15 alt bendindeki amaçla talep edilen bir Özel Uçuş İzni Belgesi için başvuru sahibi hava aracının sahibi olmalıdır.</p>

	(b) Uçuş koşullarının onayı için herhangi bir özel veya tüzel kişi başvuru sahibi olabilir.
21.A.707	Özel Uçuş İzni İçin Başvuru (a) 21.A.703 maddesine uygun olarak ve başvuru sahibine Özel Uçuş İzni Belgesi yayımlama imtiyazı verilmediği durumlarda, Özel Uçuş İzni Belgesi için başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde, Genel Müdürlüğe yapılmalıdır. (b) Özel Uçuş İzni Belgesi için her bir başvuru aşağıdakileri içermelidir: 1. 21.A.701 maddesine uygun olarak uçuş veya uçuşların amacı; 2. Hava aracının uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimleri ile uyum göstermediği durumları; 3. 21.A.710 maddesine uygun olarak onaylanmış uçuş koşullarını. 4. Tasarım ve üretim aşamasında olan veya geliştirme projelerinde uçurulması düşünülen veya amatör yapım hava araçları için; uçuşa katılan kişilerden söz konusu özel uçuş ve hava aracının konfigürasyonu ile ilgili farkında olduklarına ve sorumluluğu kabul ettiklerine dair uçuş öncesinde taahhüt alınması ve eğitimlerine ilişkin yöntem ve belgeleri, 5. Hava aracı üzerine uyarıcı bilgilerin konulması için kullanılacak yöntemi. 6. Uçuşun amacına uygun şekilde hazırlanmış mali mesuliyet sigortalarını 7. Hava aracı teknik bilgileri ve uygulanabilirse bakım durumunu 8. Başka bir ülkeden ithal ediliyorsa; ihraç ve tescilden düşme belgelerini 9. Uçuşu gerçekleştirecek uçuş ekibinin sağlık ve lisans belgelerini 10. Gerekli görülmesi halinde test sonuçları, bakım çıkış sertifikası, teknisyen taahhüdü vb. Genel Müdürlüğün istediği diğer bilgi ve belgeleri. (c) Uçuş koşullarının, Özel Uçuş İzni Belgesi başvurusu esnasında henüz onaylı olmadığı durumda, uçuş koşulları onay başvurusu 21.A.709 maddesine uygun olarak yapılmalıdır.
21.A.708	Uçuş Koşulları (Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) Uçuş koşulları aşağıdakileri içerir: (a) Özel Uçuş İzni Belgesi talep edilen konfigürasyonları, (b) Hava aracının emniyetli kullanımı için gerekli, aşağıdakileri içeren her türlü koşul veya kısıtlamaları: 1. Hava aracı uçuşları ile ilgili güzergâh veya hava sahası veya her ikisi için gereken koşul veya kısıtlamalar; 2. Part 21 Ek XII gereksinimlerine ilave olarak hava aracı uçuş mürettebatı için belirlenen herhangi koşul veya kısıtlamalar; 3. Uçuş mürettebatı dışındaki kişilerin taşınması ile ilgili kısıtlamalar; 4. Kullanım sınırlamaları, sağlanması gereken özel prosedürler veya teknik koşullar; 5. Özel uçuş test programı (eğer uygulanabilirse);

	<p>6. Bakım talimatlarını ve uygulama yöntemlerini içeren özel sürekli uçuşa elverişlilik düzenlemeleri;</p> <p>(c) Hava aracının Alt Bent (b)'de belirtilen koşul ve kısıtlamalar altında emniyetli uçuş kabiliyetine sahip olduğunu gösteren kanıtları;</p> <p>(d) Belirlenen koşullar içerisinde kalmak amacıyla, hava aracı konfigürasyonunun kontrolü için kullanılan yöntemi.</p>
21.A.709	<p>Uçuş Koşullarının Onayı İçin Başvuru</p> <p>(a) 21.A.707 (c) maddesine uygun olarak ve başvuru sahibine uçuş koşullarını onaylama imtiyazı verilmediği durumda, uçuş koşulları onay başvurusu, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş biçim ve usulde Genel Müdürlüğe yapılmalıdır.</p> <p>(b) Uçuş koşullarının onayı için yapılan her başvuru aşağıdakileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Önerilen uçuş koşullarını;2. Bu koşulları destekleyen dokümantasyonu ve3. Hava aracının 21.A.708 maddesi (b) bendindeki koşul veya kısıtlamalar kapsamında emniyetli uçuş kabiliyeti olduğuna dair beyanı.
21.A.710	<p>Uçuş Koşullarının Onayı</p> <p>(a) Uçuş koşullarının onayı “tasarım emniyeti” ile ilişkili olduğunda, uçuş koşulları:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Genel Müdürlük veya2. Uygun biçimde onaylanmış tasarım organizasyonu tarafından 21.A.263 maddesi (c)(6) alt bendinde tanımlanan imtiyaz kapsamında onaylanmalıdır. <p>(b) Uçuş koşullarının onayı, “tasarım emniyeti” ile ilişkili olmadığında, uçuş koşulları; Genel Müdürlük tarafından veya Özel Uçuş İzni Belgesini yayımlama yetkisine de sahip olan uygun biçimde onaylanmış bir organizasyon tarafından onaylanmalıdır.</p> <p>(c) Uçuş koşullarını onaylamadan önce Genel Müdürlük veya onaylı organizasyon, hava aracının belirtilen koşul ve kısıtlamalar kapsamında emniyetli uçuş kabiliyetine sahip olduğundan emin olmalıdır. Genel Müdürlük, bu amaç kapsamında gerekli muayene veya testleri yapabilir veya başvuru sahibinin yapmasını talep edebilir.</p>
21.A.711	<p>Özel Uçuş İzininin Yayımlanması</p> <p>(a) Özel Uçuş İzni Belgesi (SHGM Form 20a) Genel Müdürlük tarafından yayımlanabilir.</p> <p>(b) Uygun biçimde onaylanmış tasarım organizasyonu, 21.A.708 maddesinde belirtilen uçuş koşulları 21.A.710 maddesine göre onaylanmış olduğunda, 21.A.263 maddesi (c)7 alt bendinde sağlanan imtiyaz çerçevesinde Özel Uçuş İzni Belgesi (SHGM Form 20b) yayımlayabilir.</p> <p>(c) Uygun biçimde onaylanmış üretim organizasyonu, 21.A.708 maddesinde belirtilen uçuş koşulları 21.A.710 maddesine göre onaylanmış olduğunda, 21.A.163 maddesi (e) bendinde sağlanan imtiyaz çerçevesinde Özel Uçuş İzni Belgesi (SHGM Form 20b) yayımlayabilir.</p> <p>(d) Uygun biçimde onaylanmış Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetim Organizasyonu, 21.A.708 maddesinde belirtilen uçuş koşulları 21.A.710 maddesine göre onaylanmış olduğunda, SHT-M Talimatı M.A.711</p>

	<p>maddesinde sağlanan imtiyaz çerçevesinde Özel Uçuş İzni Belgesi(SHGM Form 20b) yayımlayabilir.</p> <p>(e) Özel Uçuş İzni belgesi, 21.A.710 maddesine göre onaylanmış tüm koşul ve kısıtlamalar ile birlikte uçuşun amaçlarını belirtmelidir.</p> <p>(f) (b), (c) veya (d) bentlerine göre yayımlanan Özel Uçuş İzni Belgelerinin bir kopyası ve ilgili uçuş koşulları 3 iş gününü geçmeyecek şekilde ilk fırsatta Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.</p> <p>(g) (b), (c) veya (d) bentlerine uygun olarak bir organizasyonun yayımladığı özel uçuş izni için, 21.A.723 maddesi (a) bendinde belirtilen koşullardan herhangi birinin karşılanmadığına dair kanıt olması durumunda, bu organizasyon ilgili Özel Uçuş İzni Belgesini hemen iptal ederek Genel Müdürlüğü ivedilikle bilgilendirmelidir.</p>
21.A.713	Değişiklikler <p>(a) Özel Uçuş İzni Belgesi için oluşturulmuş uçuş koşullarını veya ilgili kanıtları geçersiz kılan herhangi bir değişiklik, 21.A.710 maddesine göre onaylanmalıdır. İlgili olduğunda başvuru, 21.A.709 maddesine göre yapılmalıdır.</p> <p>(b) Özel Uçuş İzni Belgesinin içeriğini etkileyen bir değişiklik, 21.A.711 maddesine göre yeni bir özel uçuş izni yayımlanmasını gerektirir.</p>
21.A.715	Dil <p>El kitapları, plakalar, listeler, gösterge işaretlemeleri ve uygulanabilir sertifikasyon şartnamelerinin gerektirdiği diğer bilgiler Genel Müdürlük tarafından kabul edilebilir olan dillerde sunulmalıdır.</p>
21.A.719	Devredilebilirlik <p>(a) Özel Uçuş İzni Belgesi devredilemez.</p> <p>(b) (a) bendinin aksine, 21.A.701 maddesi (a)(15) alt bendinde belirtilen amaç doğrultusunda düzenlenen Özel Uçuş İzni Belgesi, hava aracı mülkiyeti el değiştirdiğinde, hava aracının aynı tescilde kalması şartıyla hava aracı ile birlikte yeni malike devredilebilir.</p>
21.A.720	Özel Uçuş İznine Tabi Hava Araçlarının İthal ve İhracı <p>(a) Özel Uçuş İzni Belgesi kapsamına giren hava araçlarının Türkiye'ye ithal edilmesi için başvuru sahibi Genel Müdürlüğe aşağıdakileri sağlamalıdır;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından ülkemize hitaben son 6 ay içerisinde düzenlenmiş olan "İhraç Uçuşa Elverişlilik Belgesi/Sertifikası" veya eşdeğer bir doküman veya yeni hava aracı ise hava aracının üreticisi tarafından yayımlanan uygunluk belgesini,2. Hava aracının ithal edildiği ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından düzenlenmiş Özel Uçuş İzni Belgesi'ni (Permit to Fly) veya eşdeğer belgeyi, <p>(b) Özel Uçuş İzni Belgesi kapsamına giren hava araçlarının başka bir ülkeye ihraç edilmesi için başvuru sahibi;</p> <ol style="list-style-type: none">1. İhraç Uçuşa Elverişlilik Belgesi için başvuru formunu doğru ve eksiksiz şekilde doldurup Genel Müdürlüğe göndermelidir.2. Uygulanan bakım, tamir, modifikasyon vb. işlemlerin kayıtlarını ve üretici tarafından zorunlu tutulan servis bülten, bakım talimatı vb.

	<p>dokümanlarda geçen işlemlerin uygulandığını gösteren belgeleri Genel Müdürlüğe sunmalıdır.</p> <p>3. Genel Müdürlük tarafından yapılacak denetim ve incelemeler için hava aracına erişim imkanı sağlamalıdır.</p> <p>(c) İhraç edilecek ülke otoritesi tarafından talep edilen gerekliliklere herhangi bir uyumsuzluk durumunda bahse konu otorite ile mutabık kalınarak uyumsuzluklar ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası üzerinde belirtilir.</p> <p>(d) İhraç edilecek hava aracına ait Özel Uçuş İzni Belgesi Genel Müdürlüğe iade edilmelidir.</p>
21.A.721	Muayeneler Özel Uçuş İzni Belgesi sahibi veya başvuru sahibi, Genel Müdürlüğün talebi halinde ilgili hava aracına, her türlü muayene ve kontrol için gerekli erişimi sağlamalıdır.
21.A.723	Süre ve Sürekli Geçerlilik (a) Özel Uçuş İzni Belgesi, azami 12 ay için düzenlenir ve aşağıdaki koşullar sağlandığı sürece geçerliliğini korur: 1. Özel Uçuş İzni Belgesi ile ilgili, 21.A.711 maddesi (e) bendinde belirtilen koşul ve kısıtlamalara uyulduğu sürece, 2. Özel Uçuş İzni Belgesi Genel Müdürlük tarafından askıya alınmadıkça veya iptal edilmedikçe, 3. Hava aracı aynı tescilde kalmaya devam ettikçe, (b) (a) bendinin tersine 21.A.701(a)(15) ve (16) amaçları doğrultusunda yayımlanan Özel Uçuş İzni Belgesi 3 yılda bir Genel Müdürlük tarafından yapılacak denetimlerde uygun değerlendirilmesi kaydıyla süresiz olarak yayımlanabilir. (c) Özel Uçuş İzni Belgesinin kullanımından vazgeçilmesi veya iptali durumunda, Özel Uçuş İzni Belgesi Genel Müdürlüğe iade edilmelidir.
21.A.725	Özel Uçuş İzninin Yenilenmesi Özel Uçuş İzni Belgesinin yenilenmesi, 21.A.713 maddesine göre bir değişiklik olarak işlem görmelidir.
21.A.727	Özel Uçuş İzni Belge Sahibinin Yükümlülükleri Özel uçuş izni sahibi, özel uçuş izni ile ilgili tüm koşul ve kısıtlamaların gereğinin yapıldığını ve sürdürüldüğünü güvence altına almaktan sorumludur.
21.A.729	Kayıt Saklama (a) Uçuş koşullarını açıklamak ve gerekçelendirmek için hazırlanan tüm dokümanlar, uçuş koşulları onayı sahibi tarafından Genel Müdürlük erişimine açık olacak şekilde muhafaza edilmeli ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere saklanmalıdır. (b) Onaylı organizasyonların imtiyazı altında özel uçuş izninin yayımlanması ile ilgili, muayene kayıtları, uçuş koşullarının onayını destekleyen ve Özel Uçuş İzni Belgesinin kendisi de dahil tüm dokümanlar, söz konusu onaylı organizasyon tarafından Genel Müdürlük erişimine açık olacak şekilde muhafaza edilmeli ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere saklanmalıdır.

Tablo-14

ALTBÖLÜM Q

ÜRÜN, PARÇA VE TEÇHİZATIN TANIMLANMASI

<p>21.A.801</p>	<p>Ürünlerin Tanımlanması</p> <p>(a) Ürünlerin tanımlanması aşağıdaki bilgileri içermelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Üreticinin adı2. Ürün tanımlaması3. Üreticinin seri numarası4. Genel Müdürlüğün uygun bulduğu diğer bilgiler <p>(b) Altbölüm G veya F çerçevesinde hava aracı veya motor üreten herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu hava aracını veya motoru (a) Bendinde belirtilen bilgileri içerecek şekilde yanmaya dayanıklı plaka üzerine aşındırma, damgalama, kazıma yoluyla veya diğer onaylı yanmaya dayanıklı işaretleme yöntemi ile tanımlamalıdır. Tanımlama plakası erişilebilir ve okunabilir şekilde takılmalı ve normal kullanım sırasında silinmeyecek ve sökülmeyecek ayrıca bir kazada kaybolmayacak ve tahrip olmayacak şekilde önlem alınmalıdır.</p> <p>(c) Altbölüm G veya F çerçevesinde pervane, pervane pali veya pervane göbeği üreten özel veya tüzel bir kişi (a) Bendinde belirtilen bilgileri; plaka, aşındırma, damgalama, kazıma veya diğer onaylı yanmaya dayanıklı işaretleme yöntemi ile söz konusu parçaların kritik olmayan bir yüzeyine tanımlamalıdır. Bu bilgiler normal kullanım sırasında silinmeyecek veya sökülmeyecek ayrıca bir kazada kaybolmayacak ve tahrip olmayacak şekilde önlem alınmalıdır.</p> <p>(d) İnsanlı balonlar için, (b) Bendinde belirtilen tanımlama plakası, balon kubbesi üzerine takılmalı ve mümkünse balon şişirilmiş durumda iken kullanıcının okuyabileceği bir yere yerleştirilmelidir. İlave olarak; sepet, yük askı ünitesi ve herhangi bir ısıtma ünitesi de üreticinin adı, parça numarası (veya eşdeğeri) ve seri numarası (veya eşdeğeri) ile kalıcı ve okunabilir olarak işaretlenmelidir.</p>
<p>21.A.803</p>	<p>Tanımlama Verilerinin Muhafazası</p> <p>(a) Genel Müdürlüğün onayı olmadan; herhangi bir hava aracı, motor, pervane, pervane pali ve pervane göbeği için 21.A.801 maddesi (a) bendinde belirtilen tanımlama bilgileri ve APU için 21.A.807 maddesi (a) bendinde belirtilen tanımlama bilgileri hiç kimse tarafından sökülemez, değiştirilemez veya yerleştirilemez.</p> <p>(b) Genel Müdürlüğün izni olmadan 21.A.801 ve APU için 21.A.807 maddelerinde belirtilen herhangi bir tanımlama plakası hiç kimse tarafından sökülemez ve takılamaz.</p> <p>(c) (a) ve (b) Bentlerine istisnai bir durum olarak, ilgili uygulanabilir mevzuat kapsamında bakım işi gerçekleştiren herhangi özel veya tüzel bir kişi, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş yöntem, teknik ve uygulamalara uygun olarak:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hava aracı, motor, pervane, pervane pali veya pervane göbeği üzerindeki 21.A.801 maddesi (a) bendinde belirtilen tanımlama bilgilerini ve APU üzerindeki 21.A.807 maddesi (a) bendinde

	<p>belirtilen tanımlama bilgilerini sökebilir, değiştirebilir, yerleştirebilir veya</p> <p>2. Bakım işlemleri sırasında gerekli olduğunda, 21.A.801 maddesinde veya APU için 21.A.807 maddesinde belirtilen bir tanımlama plakasını sökebilir.</p> <p>(d) Hiç kimse; Alt bent (c)(2)'ye uygun olarak sökülen bir tanımlama plakasını, başka bir hava aracı, motor, pervane, pervane pali veya pervane göbeğine takamaz.</p>
21.A.804	<p>Parça ve Teçhizatın Tanımlanması</p> <p>(a) Her bir parça veya teçhizat kalıcı ve okunaklı bir şekilde aşağıdakiler ile işaretlenmelidir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulanabilir tasarım verilerinde belirtilen şekilde üreticiyi tanımlayan bir ad, marka veya sembol, 2. Uygulanabilir tasarım verilerinde belirtildiği şekilde parça numarası, 3. TTSU elemanları hariç, ilgili ürünün tip sertifikası sahibine ait olmayan onaylı tasarım verilerine uygun olarak üretilen parça veya teçhizat için TPO harfleri <p>(b) (a) Bendine istisnai bir durum olarak, (a) Bendinin gerektirdiği bilgiler ile işaretlenecek parça veya teçhizatın çok küçük olduğu ya da parça veya teçhizatın işaretlenmesinin uygulanabilir olmadığı durumlarda, işaretlenemeyen söz konusu bilgiler, Genel Müdürlük ile mutabık kalınarak parça veya teçhizata ait onaylı çıkış dokümanı veya ambalajı üzerinde yer almalıdır.</p>
21.A.805	<p>Kritik Parçaların Tanımlanması</p> <p>21.A.804 maddesinde belirtilen gereksinime ilave olarak, tip sertifikalı ürünün üzerine yerleştirilecek ve “kritik parça” olarak tanımlanmış parçanın üreticisi, söz konusu parçayı, parça numarası ve seri numarası ile kalıcı ve okunaklı bir şekilde işaretlemelidir.</p>
21.A.807	<p>TTSU Elemanlarının Tanımlanması</p> <p>(a) Altbölüm O çerçevesinde TTSU yetkilendirmesi sahibi, her bir TTSU elemanını aşağıdaki bilgiler ile kalıcı ve okunaklı şekilde işaretlemelidir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Üreticinin adı ve adresi, 2. TTSU elemanının adı, tipi, parça numarası veya modeli, 3. TTSU elemanının seri numarası veya üretim tarihi ya da her ikisi birden, 4. Uygulanabilir TTSU numarası. <p>(b) (a) Bendine istisnai bir durum olarak, (a) Bendinin gerektirdiği bilgiler ile işaretlenecek parçanın çok küçük olduğu ya da parçanın işaretlenmesinin uygulanabilir olmadığı durumlarda, işaretlenemeyen söz konusu bilgileri, Genel Müdürlük ile mutabık kalınarak parçaya ait onaylı çıkış dokümanı veya ambalajı üzerinde yer almalıdır.</p> <p>(c) Altbölüm G veya F çerçevesinde APU üreten herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, üretilen APU'yu (a) Bendinde belirtilen bilgileri içerecek şekilde yanmaya dayanıklı plaka üzerine aşındırma, damgalama, kazıma yoluyla veya diğer onaylı yanmaya dayanıklı işaretleme yöntemi ile tanımlamalıdır. Tanımlama plakası erişilebilir ve okunabilir şekilde takılmalı ve normal kullanım sırasında silinmeyecek ve sökülmecek</p>

	ayrıca bir kazada kaybolmayacak ve tahrip olmayacak şekilde önlem alınmalıdır.
--	--

EK-2 Sertifika ve Formlar*

	Belge İsmi	Form Numarası
Ek-2.1	Onaylı Servise Verme Sertifikası	SHGM Form 1
Ek-2.2	Sorumlu Yönetici Personel Onayı	SHGM Form 4
Ek-2.3	Sorumlu Yönetici Personel Tecrübe ve Yeterlilik Formu	SHGM Form 4b
Ek-2.4	Uçuş Koşulları Onayı (SHGM)	SHGM Form 18a
Ek-2.5	Uçuş Koşulları Onayı (Kuruluş)	SHGM Form 18b
Ek-2.6	Özel Uçuş İzni Belgesi (SHGM)	SHGM Form 20a
Ek-2.7	Özel Uçuş İzni Belgesi (Kuruluş)	SHGM Form 20b
Ek-2.8	Özel Uçuş İzni Belgesi Başvuru Formu	SHGM Form 21
Ek-2.9	Tahditli U.E Sertifikası	SHGM Form 24
Ek-2.10	U.E Sertifikası	SHGM Form 25
Ek-2.11	İhraç U.E Sertifikası	SHGM Form 27
Ek-2.12	İhraç U.E Sertifikası Başvuru Formu	SHGM Form 29
Ek-2.13	Tip Sertifikası Başvuru Formu	SHGM Form 30
Ek-2.14	Majör Tamir Tasarımı Değişiklik Başvuru Formu	SHGM Form 31
Ek-2.15	Minör Tamir Tasarımı Değişiklik Başvuru Formu	SHGM Form 32
Ek-2.16	Tamamlayıcı Tip Sertifikası Başvuru Formu	SHGM Form 33
Ek-2.17	TTSU Onayı Başvuru Formu	SHGM Form 34
Ek-2.18	TTSU Onayı Uyum Beyanı Başvuru Formu	SHGM Form 35
Ek-2.19	Uçuş Elkitabında Küçük Değişiklik Başvuru Formu	SHGM Form 36
Ek-2.20	Özel Uçuş İzni Koşulları Başvuru Formu	SHGM Form 37
Ek-2.21	Sertifika Transferi Başvuru Formu	SHGM Form 38
Ek-2.22	AD için AMOC Kabul Başvuru Formu	SHGM Form 42
Ek-2.23	Olay Bildirim Formu	SHGM Form 44
Ek-2.24	Gürültü Sertifikası	SHGM Form 45
Ek-2.25	Üretim Organizasyonu Başvuru Formu	SHGM Form 50
Ek-2.26	Üretim Organizasyonu Onayı Değişiklik Başvuru Formu	SHGM Form 51
Ek-2.27	Hava Aracı Uygunluk Beyanı	SHGM Form 52
Ek-2.28	Ürün Servise Verme Sertifikası	SHGM Form 53
Ek-2.29	Üretim Organizasyonu Onay Sertifikası	SHGM Form 55a
Ek-2.30	Üretim Organizasyonu Onay Koşulları	SHGM Form 55b
Ek-2.31	Üretim Organizasyonu Tavsiye Raporu	SHGM Form 56
Ek-2.32	Altyüklenici Denetim Talep Formu	SHGM Form 58a
Ek-2.33	Altyüklenici Denetim Raporu	SHGM Form 58b
Ek-2.34	Üretim Organizasyonu Onayı Olmadan Üretim Başvuru Formu	SHGM Form 60
Ek-2.35	Mutabakat Mektubu	SHGM Form 65
Ek-2.36	Tasarım Organizasyonu Başvuru Formu	SHGM Form 80
Ek-2.37	Alternatif Tasarım Organizasyonu Başvuru (ADOA) Formu	SHGM Form 81
Ek-2.38	Tasarım Organizasyonu Önemli Değişiklik Başvuru Formu	SHGM Form 82
Ek-2.39	Tasarım Organizasyonu Onay Sertifikası	SHGM Form 83a
Ek-2.40	Tasarım Organizasyonu Onay Koşulları	SHGM Form 83b
Ek-2.41	Alternatif Tasarım Organizasyonu Onayı (ADOA)	SHGM Form 84
Ek-2.42	Tip Sertifikası	SHGM Form 90a
Ek-2.43	Tip Sertifikası Veri Sayfası (Hava aracı/Motor/Pervane/Balon)	SHGM Form 90b
Ek-2.44	(Değişik: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) İlave Tip Sertifikası	SHGM Form 91
Ek-2.45	TTSU Yetkilendirme Sertifikası	SHGM Form 92

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Ek-2.46	Değişiklik Onayı	SHGM Form 93
Ek-2.47	Tamir Tasarım Onayı	SHGM Form 94
Ek-2.48	TC Tasarım Onayı için Teknik Uygunluk	SHGM Form 95
Ek-2.49	Post-TC Tasarım Onayı için Teknik Uygunluk	SHGM Form 96
Ek-2.50	TTSU Yetkilendirmesi için Teknik Uygunluk	SHGM Form 97
Ek-2.51	AD Taslağı Formu	SHGM Form 110
Ek-2.52	Uzman Teknik Yeterlilik Beyanı	SHGM Form 121
Ek-2.53	(Ek: 08/03/2018 tarih ve 52217814-010-E.1772 sayı) TOO Sorun Bildirim Formu	SHGM Form 366

**Formların güncel haline Genel Müdürlük internet sayfasından ulaşılabilir.*